

2025

LæringsCentret

Pædagogisk LæringsCenterForenings Pris 2025

Gerd Rindel in memoriam 1941-2025

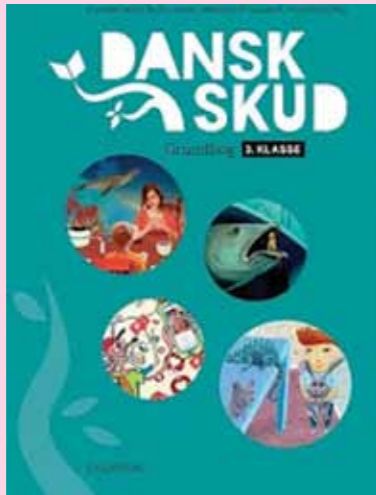
Forfatteren Gerd Rindel er død. Hun var en dejlig forfatter med stor indsigt i barnesindet. Hun skrev bl.a. den fine fortælling *Tusmørkebørn*, der for en stor del er selvbiografisk fra besættelsestidens sidste år. Hun modtog i 1984 Danmarks Skolebibliotekarforenings Børnebogspris og samme år Kulturministeriets Børnebogspris.

Æret være hendes minde!

Gyldendals Læremiddelpris 2025

...for grundskolen blev i slutningen af august uddelt i Klareboderne til Gyldendal Grundskole efter årsreception. For arbejdet med Danskud modtog Joy Lieberkind, Sabine Birch Christensen og Natasha Maria Brink Lorenz prisen i år. Redaktør Katja Tang-Petersen sagde bl.a. i sin motiveringstale: "Med deres danskfaglige ben solidt plantet i såvel grundskolen som læreruddannelsen og med afsæt i den nyeste litteraturdidaktiske forskning har forfatterteamet i perioden 2018-24 udviklet et unikt og tidssvarende bud på et grundbogssystem til mellemtrinnet danskundervisning, som både dansklærere og anmeldere for længst har taget til sig.

Kæmpe stort til lykke med prisen og tak for et langt, aldeles dejligt og vellykket samarbejde!"

Børn uden stemmer

Der findes børn uden stemmer. De står ofte lige bag ved én, og man træder tit på dem, hvis man ikke ser sig for. Disse børn har store lyttende øjne, og de ved, hvad du tænker, før du selv gør det. De sover i skuffer med garnnøgler og glemte Digte, og det er dem, vi aldrig glemmer, når vi dør.

(Sara Marie Stent)

Har brödet en framtid?

Har boken en framtid, frågar man med jämna mellanrum. Ja, det kan man fråga. Men varför inte lika gärna: Har brödet en framtid? Och rosen och barnvisan och majregnet, hur är det med dem, har de en framtid? Den ena frågan är lika fåfänglig som den andra. Fråga istället: Har människan en framtid? Det kan man ju tvivla på i sorgsna stunder. Men har hon det, så har boken det också...

(Astrid Lindgren 1907-2002)

Indhold

Kort nyt 2

Kort nyt 2

Leder 3

Til inspiration..... 4

Fra fnis til faglighed..... 6

Styrk klassens fællesskab med grundloven 10

PLCF-Prisen 2025 11

Lær af læsehestene 24

Anmeldelser 26

Søren Gyldendal-prisen til Mette Vedsø

Søren Gyldendal Prisen 2025 for børne- og ungdomslitteratur går til Mette Vedsø.

Redaktionschef Anne Mørch sagde bl.a.: "Mette Vedsø mestrer at skildre sine personer, så læserne oplever dem meget levende og nærværende. Hendes bøger åbner for

indsigt i, hvad mennesker tænker og føler bag facaden. Hvad børn og unge undrer sig over, hvad de frygter for og længes efter. Mette Vedsøs forfatterskab giver de allerfineste og empatiske indblik i et moderne komplekst børne- og familieliv."

Et stort til lykke herfra!

Pædagogisk LæringsCenterForening
Hjemmeside: www.plcf.dk
E-mail: plcf@outlook.dk

FU

Formand
Runa Barbara Petersen
plcf@outlook.dk

Næstformand

Marlene Møller Drost
marlinedrost@gmail.com

Kasserer

Dan Damsø
plcf@damsøemail.dk

Birgitte Barfoed-Høj
Birg1942@rksit.dk

Leena Bækdal-Jensen
leenajensen@gmail.com

Steen Juhl Møller
steenjm@gmail.com

Janne Møller Nielsen
jani@aarhus.dk

Merete Jørgensen
merete@mail.dk

PLCF administration
Annoncer og ekspedition
Inge Von Essen
plcfadm@outlook.dk
Tel: 40813123

Kontingent: Optræves én gang årligt i marts.
Abonnement kr. 750,- ekskl. moms.

Medlemskab og/eller abonnement:
Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk
Kontingent: Optræves én gang årligt i december.

Overgang til pensionistgruppen:
Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk

Flytning, navneskift m.v.: plcfadm@outlook.dk

LæringsCentret

Næste nummer af LæringsCentret udkommer primo januar 2026.

Udkommer 6 gange årligt. Oplag 1.300
ISBN 0105-9556

Design: typografen.dk
Tryk: CS Grafisk A/S

Redaktør

Eline Mørch Jensen
eline.moerch@gmail.com

Redaktion:

Anna Johansen, Merete Jørgensen og Henriette Korneliussen

Deadlines:

Nr. 1: 1. december (udkommer primo jan. 2026)
Nr. 2: 1. februar (udkommer primo marts 2026)
Nr. 3: 1. april (udkommer primo maj 2026)

Forside-illustration af Adam O.

Et styrket skolebibliotek

Lige om lidt venter PLCFs årsmøde på skønne Haraldskær. Gode folk samles fra nær og fjern for at hyldes årets prismodtager, høre spændende oplæg og tage sig tid til gode, faglige drøftelser. Det bliver rigtig godt at samles igen i vores faglige fællesskab efter et meget intenst 2025.

9. oktober var en stor dag. Det var nemlig den dag, hvor lovforslaget om ændringen af betegnelsen pædagogisk læringscenter til skolebibliotek blev fremsat i Folketinget. Det markerer et vigtigt skridt – ikke kun i forhold til navnet, som vi som forening bakker op om, men også i den anerkendelse og forståelse af skolebibliotekets rolle, som vi har arbejdet behærdigt for at fremme. I processen frem til fremsættelsen af lovtæksten har foreningen oplevet stor lydhørhed og opbakning i dialogerne fra rigtig mange sider. Tusind tak for det!

Den nye lov træder i kraft 1. januar 2026. I forhold til det oprindelige lovudkast ser vi nogle klare forbedringer. Flere af de bekymringer, vi som forening har rejst i forskellige sammenhænge og også delagtiggjort jer i, er blevet hørt, og der er blevet givet indrømmelser, som tydeligt afspejler de gode dialoger/møder og det fagpolitiske arbejde, vi har deltaget i siden udkastet blev sendt ud til høring. Det er et resultat, vi som forening kan være stolte af.

Selv om vi mister bekendtgørelsen – som hidtil har fungeret som en fortolkende ramme og uddybning af lovtæksten – står vi heldigvis nu med en lov, der i langt højere grad afspejler skolebibliotekets opgaver og betydning. Lovforslaget lægger vægt på elementer, der for alvor bringer skolebibliotekets formål tættere på skolens kerneopgave: læring, dannelse og fællesskab.

Hvor der i den gældende lov blot har stået lidt om samarbejde, undervisningsmaterialer og fritidslæsning, rummer den nye lov nu ord, der tydeligt afspejler skolebibliotekets betydning: understøttelse og vejledning af elevernes læsning, undervisningsrelaterede aktiviteter, kulturtilbud, litteratur, skoleudvikling – og ikke mindst at vi skal understøtte lærernes, pædagogernes og elevernes arbejde med at leve op til de fastsatte Fælles Mål, der erstattes af folkeskolens fagplaner fra skoleåret 2027/28.

Skolebiblioteket er dermed en væsentlig del af skoleudviklingen – ligesom de intentioner, der gjorde sig gældende i bekendtgørelsen for PLC, vel at mærke stadig gælder.

Det er en væsentlig styrkelse af vores fagområde og en anerkendelse af vore kompetencer og fagprofession. Vi har i de forgangne måneder i dén grad knoklet for at sikre, at denne udvikling blev mulig – og vi vil fortsat følge processen nidkært, før den endelige vedtagelse af loven.

Arbejdet med en justering af vejledningen til den nye lov kickstartes inden jul, hvor vi som forening og jeres talerør naturligvis er inviteret med til bordet. Vi ser frem til denne proces.

Tillykke til os alle sammen - Skolebiblioteket står stærkere, end det har gjort i mange år.

Runa Barbara Petersen
Formand

Længslen efter fordybelse

Af David Madsen, psykolog med speciale i Digital Sundhed – Psykolog- og lægehuset, Dabeco

Chris MacDonald har sagt: "They are gonna know that we knew, but it was too complex." Og han har ret. Vores børn vil vokse op og vide, at vi forstod, at noget var galt – men at vi lod stå til.

Når jeg holder oplæg for unge, især i udskoling, bliver jeg overrasket over, hvor lidt de egentlig ved om den teknologi, de bruger flere timer med hver eneste dag. De ved, hvordan man swiper, scroller og gamer, men de forstår sjældent, hvordan mekanismerne bag er designet til at fastholde dem. Til gengæld mærker jeg igen og igen, at de faktisk ønsker noget andet end at sidde med hovedet limet til TikTok, Instagram og spilplatforme.

De længes efter fordybelse, efter at blive dygtige, efter at mærke den tilfredshed, der opstår, når man overvinder modstand. Men de bliver konstant forstyrret af en menneskeskabt teknologi, der – hvis den får lov – kan æde hele deres barndom.

Jeg er adfærdspsykolog og har fulgt udviklingen tæt. Sociale medier og spilplatforme er proppet med adfærdspsykologi, designet til at gøre det svært at slippe væk. Jo længere tid børnene bliver hængende, jo bedre kan industrien målrette reklamer – og jo mere tid, opmærksomhed og i sidste ende barndom, går tabt.

Konsekvenserne kan virke abstrakte, men de er meget konkrete: lærere

fortæller, at børn i indskoling ikke længere kan høre en historie til ende. De er så vant til hurtige klip og konstant stimulering, at ro og langsomhed føles ulideligt. Andre lærere beskriver, hvordan elever i udskoling er blevet så usikre på at lege, at skolerne nu må lave "pausevalg", så børnene kan få instruktion i, hvad de skal lege. Vi ser unge, der ikke kan cykle på en klasseudflugt, fordi koordinering, krop og modstand ikke er blevet øvet. Og vi hører om forældre, der ikke tør tage iPad'en fra deres barn af frygt for et raserianfald.

Jeg tror, vi skal turde sige tingene ligeud: Børn er ved at miste friheden til søvn, friheden til leg og friheden til at opdage, at ubehag kan være meningsfuldt. Alt det, der gør barndommen rig, er under pres.

Og her spiller skolebibliotekerne en vigtig rolle. Mattias Tesfaye har for nylig foreslået at genindføre skolebiblioteket som samlingspunkt for bøger, analoge undervisningsmidler og praktiske aktiviteter – og jeg tror, han har fat i noget. For når jeg spørger unge, hvad de savner, så er svaret sjældent "flere apps"

– det er ro, nærvær og oplevelsen af at kunne fordybe sig.

Skolebiblioteket kan blive en modvægt til de forurenede digitale farvande, som børn og unge dagligt svømmer i. Et sted, hvor bøgerne, stilladserede fællesskaber og lærernes autoritet giver plads til at opdage glæden ved det langsomme og det analoge. Hvor elever igen kan opleve, at leg, læsning og nysgerrighed ikke er spild af tid, men selve grundlaget for læring og dannelse.

Vi skal ikke undersøge hvert enkelt barn for fejl, når de ikke kan holde koncentrationen – vi skal rense det vand, de svømmer i. Og vi kan begynde dér, hvor vi faktisk har magten: i skolen, i bøgerne, i de rum, vi selv styrer. På skolebibliotekerne. Kuren ligger ikke i mere antidepressiv medicin til vores børn. Den ligger heller ikke i hurtigere adgang til psykiatrien eller børnepsykologer. Kuren ligger lige inden for skolebibliotekets dør – i foreningsdanmark og i de mange fantastiske analoge fællesskaber, som alt for længe har været presset i bund. Dette er ikke en lille pædagogisk detalje. Det er vor tids frihedskamp. ■

Sæt ord og sprog i fokus

Ny serie af læsebøger i tre niveauer

Læsefokus er en serie af selvstændige læsebøger, som støtter udviklingen af læsefærdigheder og den sproglige forståelse i 0.-3. klasse. Bøgerne er inddelt i tre niveauer og kan både bruges til differentieret læseundervisning og fælles klasseundervisning. Hver bog har et læsefagligt eller sprogligt fokus som fx lyd nære ord, fagord eller ordklasser.

Bagerst i bogen får du en række idéer til, hvordan dine elever kan arbejde aktivt med teksterne i en funktionel og meningsfuld kontekst.

Læs mere om serien på gu.dk

Flere på vej

Humorens potentiale i udskolingens litteraturundervisning

Måske er det tid til en revurdering af, hvad der forstås som god litteratur i udskolingens – og om vores valg faktisk fremmer læselyst, eller blot gør læsning til en instrumentel aktivitet koblet til analyser og eksamener.

Af Monica Trapholt, cand.pæd. i danskdidaktik og udskolingslærer

De fleste lærere kender eleverne, der ikke får læst hjemme, og som mangler interesse for den litteratur, de møder i danskundervisningen. Men spørger man dem, vil mange faktisk gerne læse – hvis bare det er sjovt. Alligevel er humoristiske værker sjældne i udskolingens. Hvorfor? Undersøgelser viser, at humor er en af de mest populære genrer blandt elever i 5.-8. klasse (Børn og unges læsning, 2021), men CFU's data viser, at mange lærere fravælger humoristiske bøger til fordel for tunge emner som psykisk sygdom, selvmord, ondskab og død.

I mit speciale undersøgte jeg det didaktiske potentiale i humoristisk børnelitteratur og spurgte dansklærere, om *Ternet Ninja*-seriens (Matthesen, 2016; 2019; 2024) er egnet i udskolingens. Denne serie blev valgt, fordi den i dag er et af de mest udbredte populærkulturelle fænomener på dansk – og det på tværs af medier. Karaktererne Onkel Stewart og TN optræder ikke kun i bøgerne, men også i film, julekalender, stand-up, spil, musik, slik, udklædning og merchandise.

Forfatteren involverer desuden sit publikum via sociale medier, hvor han fx inviterer sine følgere til at bidrage til filmens rulletekster og deler deres videoer videre. *Ternet Ninja*-universet er således tæt vævet ind i børn og unges

livsverden – og de interagerer aktivt med den. Silkeborgundersøgelsen (2022) viser, at børn og unge tiltrækkes af fortællinger, der eksisterer i flere formater, fx både bog og film. Det handler ikke kun om mediet, men muligheden for at fordybe sig i ét sammenhængende univers på flere måder. Denne lyst til transmediale fortællinger afspejler sig dog sjældent i litteraturvalget i danskundervisningen.

Kompleksitet lig med kvalitet?

Lærere i min undersøgelse fravalgte serien med begrundelser som

- for lav kompleksitet
- uegnet sprogbrug
- for useriøs
- bedst egnet til mellemtrinnet

” I ældre og nyere humor-teori fremhæves latter som en mulig vej ind i et læsefællesskab. Humor kan styrke både kreativitet og kritisk tænkning – kompetancer, som dansklærere vægter højt, og som anses som centrale i et demokratisk samfund. Humor kan få os til at se os selv udefra – og grine af det, vi ser.

Fleere lærere i min undersøgelse brugte den velkendte – men udefinerbare – metafor *kød nok på*. En vending, mange dansklærere nok må indrømme selv at have brugt – jeg selv inklusive. Men hvad betyder det egentlig i dansk-

faglige termer? Næppe det samme for alle. Vurdering vil altid være subjektiv og afhænge af klassens faglige niveau, lærerens erfaringer eller personlige præferencer. Hvad én lærer finder komplekst vil en anden lærer finde *tyndbenet* – endnu en udbredt, men lige så upræcis metafor.

En søgning i et fagligt onlinefællesskab for udskolingsdanskklærere viser, at netop disse vendinger er udbredte. Det tyder på, at de ofte i praksis dækker over en underliggende forestilling om, hvad der kan betragtes som en *god* tekst – altså en tekst, der egner sig til analyse og afgangsprøver. Statistikkerne viser da også, at det sjældent er de humoristiske tekster, der vælges. I stedet forbindes kompleksitet med kvalitet.

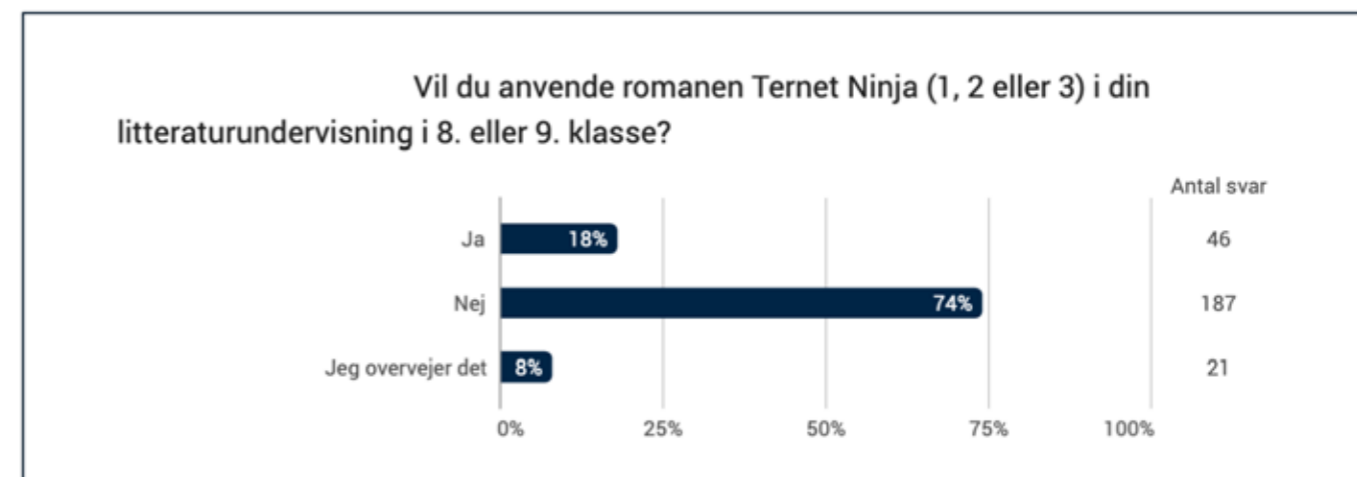
Måske er det tid til en revurdering af, hvad der forstås som god litteratur i udskolingens – og om vores valg faktisk fremmer læselyst, eller blot gør læsning til en instrumentel aktivitet koblet til analyser og eksamener.

Alder og alvor som vurderingskriterier

Et hyppigt argument mod at bruge *Ternet Ninja*-serien i udskolingens er, at serien 'allerede er taget' af mellemtrinnet, og at sværhedsgraden bedre egner sig til 5.-6. klasse. Andre fremhæver, at de foretrækker tekster hvor hovedpersonernes alder og tematikker matcher elever i 8-9. klasse. Begge argumenter tåler et kritisk blik.

I *Ternet Ninja* spænder karakterernes alder fra 7. klasse til sidste skoledag i 9. – altså

Spørgeskemaundersøgelsen med 257 deltagende udskolingsdanskklærere

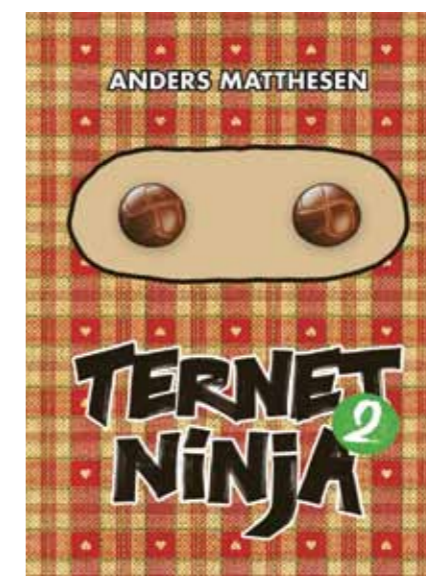
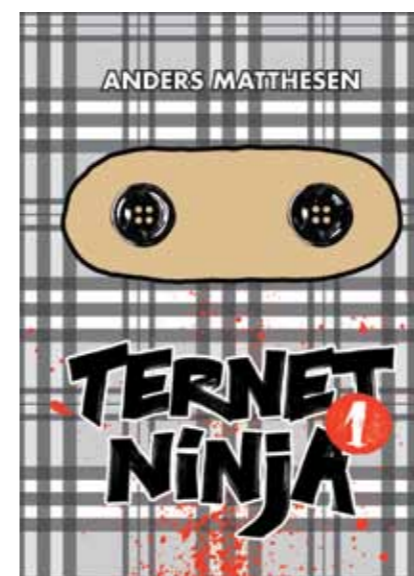

fuldt ud i tråd med udskolingens klasse-trin (ikke mellemtrinnet). Tematikker som kærlighed, venskab og retfærdighed er relaterbare for mange aldersgrupper, men netop udskolingselever har særligt gode forudsætninger for at arbejde med de mere komplekse og etiske lag. Serien indeholder desuden kulturelle referencer

og ironi, der kræver både modenhed og formidling.

Sammenlignet med dansklærer-darlingen *Intet*, der ofte læses i 8.-9. klasse, men hvor hovedpersonerne "kun" går i 7. klasse, og hvor tematikkerne er langt mere eksistentielle og voldsomme,

fremstår *Ternet Ninja* som et mindre kontroversielt valg. I *Dig og mig ved daggry* og *Tag gaden tilbage* er hovedpersonerne gymnasieelever og handlingen kredser om slutshaming, stoffer, kvælningssex og kollektivt selvmord – tematikker, få elever har konkrete erfaringer med.

CFU's udlånsstatistik viser alligevel at netop disse typer værker dominerer udskolingslitteraturen, mens – uden at det problematiseres – humoristiske tekster stort set ignoreres og findes uegnede.

En anden reel barriere er, at udbuddet af humoristisk litteratur til udskolingen er begrænset. Udover *Ternet Ninja* – som i praksis sjældent lånes til udskolingen – findes titler som *Happy Happy*, *Hest, hest, tiger*, *Langt fra det hvide hus*, *Kings of Jutland*, *Der er engang* og *Mig og Dylan Walker*. Men litteraturen, der både er sjov og aldersvarende prioriteres sjældent. Faktisk ligger de fleste af disse bøger lavt på CFU's udlånsstatistik (Se faktaboks).

Et tredje forbehold handler om, at mange elever allerede har set *Ternet Ninja*-filmene i biografen – og at det kan mindske deres lyst til at læse bøgerne. Men den bekymring overser, at bøger og film ikke er ens. Tværtimod indeholder bøgerne flere spor, dybere karakterbeskrivelser og langt flere jokes end filmene. Især ældre elever har mulighed for at opdage og sætte pris på disse forskelle.

Genkendelsen kan desuden skabe gen-synsglæde, og give grobund for en ny, mere nuanceret læseoplevelse. En elev der læste bogen som 10-årig, vil sandsynligvis læse og forstå den anderledes som 15-årig – og netop dét kan udnyttes didaktisk. Nogle vil indvende: Skal litteraturundervisningen nu også være underholdende? Og er det ikke dansk lærerens opgave at præsentere eleverne for tekster, de ikke selv ville vælge? Jo, det er en del af opgaven. Men det betyder ikke, at vi må afvise det, der faktisk *interessere* eleverne. Spørgsmålet er snarere, om vi tør tænke i *både-og* fremfor *enten-eller*. CFU's statistik tyder på, at det ikke sker. Og det er en skam, for humoren er ikke tom underholdning – det er en faglig ressource, der både kan engagere og udfordre.

Humor som litterært dannelsesredskab

Hvad kan humoren tilbyde? En litterær analyse af *Ternet Ninja 3* viser, at bogen rummer langt mere end blot grin. Den balancerer mellem grovkornet satire og etiske dilemmaer, og formår at engagere eleverne følelsesmæssigt og æstetisk – gennem sanser, stemning, forestillingskraft og oplevelsessevne.

Med afsæt i Rita Felskis affektteori kan der argumenteres for, at humoren minder os om, hvorfor vi egentlig læser: Fordi vi vil gribes af en stemning og mærke den i kroppen – gennem latter, genkendelse, forargelse og undren. I ældre og nyere humorteori fremhæves latter som en mulig vej ind i et læsefællesskab. Humor kan styrke både kreativitet og kritisk tænkning – kompetencer, som dansklærer-ne vægter højt, og som anses for centrale i et demokratisk samfund. Humor kan få os til at se os selv udefra – og grine af det, vi ser. Den kan sætte gang i selvrefleksion: Hvad griner jeg af, og hvad siger det om mig? Humor er desuden en leg med forventninger og kan ruste elever til at håndtere uventede situationer – noget, man møder gennem hele livet.

Trods en vis skepsis blandt dansklærerne er der altså gode grunde til at inddrage humoristisk litteratur i undervisningen – også i udskolingen. Flere danske børnelitteraturforskere opfordrer til, at fagprofessionelle anerkender og inddrager elevernes læsepræferencer og stiller forskellige typer af litteratur til rådighed (Skyggebjerg, 2016) (Reinholdt Hansen, 2014). Skyggebjerg foreslår desuden at anvende *funktionskriterier* – altså didaktiske overvejelser om, hvilken *funktion* litteraturlæsningen skal have. Det kan fx være at skabe fælles latter, fremme fordybelse – eller blot give en pause fra hverdagen. Og netop dét kan mange unge have brug for i en verden præget af pres og kaos.

Endnu en god grund til at vælge den humoristiske litteratur er, at det måske endda kan være en oversat genvej til læselyst.

Hvordan griber vi humoren an?

Hvis humor skal spille en større rolle i litteraturundervisningen, kræver det, at eleverne får et sprog for, hvad humor er – også når de møder den i litterære tekster. Humoristisk sans er individuel; det, én finder morsomt, oplever en anden som banalt eller grænseoverskridende. Netop derfor er det vigtigt, at eleverne får mulighed for at undersøge, hvilken type humor der taler til dem – og hvorfor.

Et første skridt kan være, at eleverne individuelt finder eksempler på humor de selv synes er sjov – typisk fra deres egne medier. Herefter kan de undersøge:

- Hvilken type humor er der tale om: Er det situationshumor eller ordhumor? Tilhører det en bestemt humoristisk genre: Fx satire, slapstick, memes, parodi, eller noget helt andet?
- Er der en indforståethed, som gør, at humoren appellerer til bestemte målgrupper?
- Efterfølgende kan de i grupper præsentere og diskutere deres eksempler:
- Hvilken type humor det er, og hvorfor den appellerer til mig?
- Hvem ville den måske ikke appellere til – og hvorfor?
- Hvad fortæller vores humorpræferencer om identitet, kultur og fællesskab?

Disse øvelser kan indledningsvist give eleverne et begrebsapparat og en refleksiv tilgang, de kan tage med sig ind i arbejdet med humoristisk litteratur – uanset om de selv griner af teksten eller ej. For en tekst kan sagtens være humoristisk i sin form, tone eller tematik, selvom den ikke nødvendigvis udløser latter hos alle. Humor er ikke universel, men kontekstafhængig – og netop dét gør den interessant at undersøge i fællesskab.

En vigtig pointe er, at eleverne også skal have mulighed for at læse med sanserne i front. Hvis læsningen hele tiden ledsages af analytiske opgaver, risikerer man at dræne teksten for oplevelse. Som alternativ kan eleverne læse uden afbrydelser og i stedet sætte små tegn ved de steder, hvor de griner – uanset om det skyldes noget akavet, pinligt, grotesk eller forargeligt. Disse passager kan danne udgangspunkt for samtaler i læsegrupper, hvor man både kan tale om tekstens virkemidler og læserens egne reaktioner.

Selvom eleverne ofte ved, at humor opleves forskelligt, har de sjældent et sprog for, *hvorfor* det er sådan. Et begrebsapparat for humor er derfor ikke blot endnu et analyseværktøj, men et redskab til at åbne for nye læseoplevelser – og nuancere elevernes forståelse af både litteratur og dem selv. Humor inviterer til refleksion, fællesskab og nysgerrighed – netop derfor har den en naturlig plads i udskolingslitteraturundervisning.

PLC's vigtige rolle

Ligesom CFU har en vigtig landsdækkende rolle i indkøb og formidling af litteratur, har PLC og skolernes litteratur-

Bøger med humoristisk indhold

På baggrund af de 50 mest udlånte titler på CFU – på tværs af klassetrin – viser oversigten bøger angivet med humoristisk indhold. Oversigten indeholder titel, udgivelsesår, titlens rangering på listen samt CFU's angivelse af egnethed til klassetrin

Titler med humor/papirbog	Titler med humor/e-bog	Egnet til mellemtrin 4 – 5 – 6			Egnet til udskoling 7 – 8 – 9		
<i>Gummi Tarzan</i> (1975) (11)	<i>Gummi Tarzan</i> (44)						
<i>Happy Happy</i> (2022) (13)	<i>Happy Happy</i> (2)			X	X	X	
<i>Ternet Ninja</i> (2016) (15)	<i>Ternet Ninja</i> (10)		X	X	X	X	
<i>Hest, hest, tiger, tiger</i> (2015) (21)	<i>Hest, hest, tiger, tiger</i> (14)			X	X	X	
<i>Langt fra Det Hvide Hus</i> (2018) (32)	<i>Langt fra Det Hvide Hus</i> (12)				X	X	X
	<i>Kings of Jutland</i> (2014) (18)				X	X	X
	<i>Der er engang</i> (2020) (38)				X	X	X
	<i>Mig og Dylan Walker</i> (2016) (43)				X	X	X
	<i>Anlboy – Tissemyrens bid</i> (2011) (37)	X	X				

vejledere en central rolle i forhold til at udvide læsehorisonten lokalt. Det kunne måske munde ud i konkrete overvejelser som:

- Trænger skolebiblioteket til en supplement af de humoristiske værker, der allerede står på hylderne?
- Er det tid til at investere i nye klassesæt, der matcher elevernes læseinteresser?
- Skal dansk kollegerne vejledes i at tage humoren alvorligt ved at pege på dens didaktiske og dannelse mæssige potentiale?
- Signalerer skolebibliotekets udstillinger, at elevernes (populær) kulturelle interesser er legitime og værdifulde?
- Er det muligt at inspirere mellemtrinslærerne til at finde alternativer til *Ternet Ninja*, så de humoristiske værker, der appellerer til udskolings elever, frigives til dem?
- Hvornår er der mulighed for højt læsning af humoristiske bøger – også for de ældste elever?
- Hvornår er der mulighed for grin der skaber fællesskab på tværs af klassetrin? Fx som fælles læsning i læsebånd, valgfag eller fællessamlinger.

Som litterære gatekeepers i danskfaget skal vi sikre, at humor ikke betragtes som en modsætning til faglighed. Piet Heins kendte græk formuleringer det præcist:

”Den som kun tar’ spøg for spøg og alvor kun alvorligt, han og hun har faktisk fattet begge dele dårligt”.

Humor er ikke en flugt fra alvor – tværtimod. Den kan være en vej til at møde tilværelsens kompleksitet med indsigt og lethed. Og måske kan det netop være gennem humoren, at flere elever opdager litteraturens værdi: at blive grebet af en stemning, mærke en tanke eller bare have lyst til at læse – ikke fordi de skal, men fordi de vil.

Humoristiske værker til udskolingen

• *Ternet Ninja-serien*

• *Hør lige her!* af Gulraiz Sharif (2021, Norge)

Fortælling om 15-årige norsk/pakistanske Mahmoud. Temaer som køn og identitet, frisind og udlændingepolitik behandles med humor og varme. Filmatiseret og velegnet til både litteratur- og nabo-sprogsundervisning.

• *Der er engang: 7 eventyr til tiden* af Kim Fupz Aakeson (2020)

En samling nyfortolkede klassiske eventyr. Rødhætte er blevet SOSU-assistent, og Askepot er blevet filippinsk au pair. Teksterne rummer både sproglig og situationsbåren humor med mulighed

for at arbejde med intertekstualitet og samfundssatire.

• *Alfred og gabestokken* af Jesper Wung-Sung (2018)

Et moderne eventyr, med eksistentielle undertoner. Bogen rummer både situationskomik og sproglig finesse, men humoren kræver ofte en formidling. Tematikker som identitet, social udstødelse og udvikling gør den velegnet til udskolingen – også selvom eleverne ikke nødvendigvis griner højt undervejs.

- *Kunsten af kysse i en Campingvogn* (2025) af Annie Bahnson

En humoristisk ungdomsroman om 14-årige Embla, der får en campingvogn i fødselsdagsgave. Fortællingen rummer mange genkendelige pinlige og akavede situationer, som unge læsere vil kunne spejle sig i.

Monica Trøholt har netop færdig-gjort sin cand. pæd. uddannelse i danskdidaktik på DPU med et speciale om humoristisk børnelitteratur til de ældste elever i 8.-9. klasse - med titlen "Ej blot til lyst: Humoristisk børnelitteratur, eksemplificeret ved Ternet Ninja 3 af Anders Matthesen, som danskdidaktisk og dannelse mæssigt potentiale"

Styrk klassens fællesskab med grundloven

Af Amalie Birgitte Linde, Grundlovsfesten

Når eleverne planlægger grundlovsfest for skolen og skriver klassens grundlov, er de med til at styrke fællesskabet og deres demokratiske selvtillid.

Den danske grundlov er mere end fundamentet under vores demokrati – den er også et værktøj til at styrke elevernes engagement i skolens fællesskab og deres demokratiske selvtillid. Det mener det landsdækkende initiativ Grundlovsfesten, der inspirerer børn og voksne til at fejre grundlovsdag og understøtter skoler og PLC'er med læringsforløb og midler. I efteråret 2025 turnerer Grundlovsfestens udstilling "Mød Grundloven" rundt på udvalgte PLC'er, og et yderligere samarbejde med PLCF er på tegnebrættet.

1. november åbner den populære Festpulje på Grundlovsfestens hjemmeside grundlovsfesten.dk. Lærere og PLC'er kan søge op mod 3.000 kroner til at holde grundlovsfest for på skolen.

Med hjælp fra de voksne griber mange elever og elevråd den mulighed. Med en bevilling fra Grundlovsfesten kan eleverne planlægge festen og tilføje den noget særligt. De tænker sig derfor om en ekstra gang, inden de beslutter, om der skal være kage, popcorn, selfie-bås eller panna-streetfodbold til grundlovsfesten. Ofte er der brug for at

spørge ud i klasserne og lave en afstemning, og på den måde får endnu flere elever følelsen af ejerskab over skolens grundlovsfest.

Undervisningsmaterialet fra Grundlovsfesten støtter også eleverne i at bidrage til skolens grundlovsfest. I Madkundskab bager eleverne grundlovskage, i Musik skriver de grundlovssange, i Historie

Grundlov" fra Grundlovsfesten og Institut for Menneskerettigheder trækker rettigheder og paragraffer helt ind elevernes hverdag.

I forløbet skal eleverne ikke kun lære om rettigheder, de skal selv udvikle egne rettigheder for klassen. Over cirka tre lektioner møder eleverne en række dilemmaer og rettighedsøvelser, der ruster dem til at finde frem til, hvordan de opbygger et godt klassefællesskab, og hvilke spilleregler der passer til klassen. Målet er at gøre klassefællesskaberne stærkere og at øge næste generations forståelse for grundlovens og rettigheders betydning. Materialet er gratis og findes på forsta.dk/grundlovsfesten.

Flere og flere Grundlovsfester

Grundlovsfesten har siden 2023 skabt en ny bevægelse for at fejre Grundlovsdag. Initiativet samarbejder med organisationer og skoler for at gøre grundlovsdag festlig og sjov for folk, børn og voksne. I 2025 støttede initiativet næsten 450 fester på skoler, i boligforeninger, i spejdergrupper og andre steder, hvor børn mødes. Grundlovsfesten er støttet af Nordea-fonden og LB Foreningen.

Minigrundlove på skolebiblioteker

Folketinget og Grundlovsfesten udgiver sammen grundloven i mini-format. De små bøger på to centimeter gør de fleste nysgerrige efter at undersøge, hvad grundloven er. Hvis du er interesseret i at få et classesæt eller skolesæt, så skriv dig op til nyhedsbrevet på grundlovsfesten.dk, hvor der kommer mere information. ■

laver de en sjov quiz – alt sammen noget, der kan bruges til festen. Der er udviklet grundlovsaktiviteter til i alt syv fag, de er gratis og ligger på forsta.dk/grundlovsfesten.

Klassens Grundlov

Som noget helt nyt kan eleverne nu også styrke deres demokratiske selvtillid ved at skrive en grundlov for klassen. Det nye undervisningsmateriale "Klassens

Nicole Boyle Rødtnes
modtager Pædagogisk
LæringsCenterForenings
Pris 2025

At læse er at leve

Af Jonas Holm Hansen, direktør for Alvilda og mangeårig redaktør for Nicole Boyle Rødtnes

Kære Nicole! I begyndelsen var ordet. Men det var ikke dit. Det var låst fast nede i bøgerne. Og du ville have del i det. Du havde historierne inden i dig – og så snart, du fik åbnet låsen for læsningen og skrivningen, da gik det stærkt. Og du har ikke set dig tilbage siden.

Nicole, du skriver både om vores velkendte verden, om næsten genkendelige verdener med et lille *twist* – og om helt overnaturlige, magiske verdener. Fælles for dem alle er, at de er *fantastiske*. Du bevæger dig indenfor mange genrer, og du skriver både til de børn, der lige har lært at læse, og til de unge, som sluger murstenstykker romaner. Og de fleste derimellem.

Fælles for alle dine bøger er, at du tager historierne alvorligt. For du skriver tingene, som de er og uden at pakke noget ind. Hvad enten dramaet er stort eller småt, så skriver du med den bevidsthed og oplevelse af verden, som historiens karakterer nu engang har, og med en unik ærlighed og indlevelse. Det kan læserne mærke.

Du tager store emner og skriver om dem, så vi alle bliver klogere. Debuten *Skeletter i skabet* (2010) foregår i en alternativ verden, hvor et dødt sprogbillede får konkret liv. Hovedpersonen er drengen Davies, og hans families historie bliver erindret og genfortalt af husets skelet. Det sidder lukket inde nede i et skab i kælderen. Ikke bare alt det onde erindrer skelettet – men det hele, alle gerninger fra de generationer, der har passeret gennem huset. Hvilken fantastisk måde at give det gamle udtryk nyt liv på!

Der er også eventyrlyst, glæde og grin i dine bøger. Ægte, levende børne- og ungdomsliv, så man nogle gange tænker, om du egentlig nogensinde er blevet voksen. Det er du nok ikke, og gud ske tak og lov for det. Men der er samtidig en skyggeside, hvor karakterernes færd ofte tvinges i gang af bitter nød eller påtvungen pligt. Pigen Elia i *Frost og flammer* vil ikke acceptere,

at hendes lillesøster skal ofres til Ildens Frue, selvom de snusfornuftige voksne er enige om, det skam er nødvendigt for at skaffe mad til byen. Svigtet og alene må Elia drage af sted efter sin søster. Søskendeparret Alex og Liam fra *Iltjagt* drager ned i den kriminelle underverden for at skaffe ilt til deres moder, der ligger komatøs på hospitalet. Heldigvis er børnene klar til selv at tage ansvar for deres skæbne. Du viser læseren, at hvis man vil gøre verden til et bedre sted, så har man selv et ansvar. Forældrene i dine bøger slår ofte ikke til, og de er sjældent helt gode eller pletfri. Og hvor de fejler, der kæmper børnene og bygger deres egen verden. Hele tiden en smule bedre. Hvilket prisværdigt budskab, lige til tiden.

Det er også gennemgående i dine bøger, at sejren aldrig er individuel. Den er kollektiv, selvom den udspringer af personlig forløsning. Da Elia fra *Frost og flammer* endelig genfinder sin fortabte søster, affortryller hun samtidig Ildens frue, der viser sig at være hendes forsvundne mor – og derigennem skaffer hun byens livsgrundlag tilbage. Du har forstået, at tilværelsen ikke er et nulsumsspil. Jo mere, vi deler ud, des mere er der at dele ud af. Det er en meget smuk indstilling til livet som en kollektiv dans, hvor få personers handlinger kan spille et helt samfund godt.

Du har kærlighed til den gode fortælling. Du har originale ideer i massevis. Man kan se fortællingerne for sig, når du fortæller om mulige projekter. Og når der så senere hen findes et manuskript, og man kan dykke ned i dine ord, ned i den verden, der indtil nu kun levede i dit sind ... Det er ren magi! Og det er et stort privilegie at være vidne til. Så tak. Tak fra os på forlaget, som arbejder med dine bøger. Og tak på vegne af alle dine læsere.

Du er en af Danmarks allermest læste forfattere. Du er en ener – en arbejdshest med guddommelig inspiration og jernhård disciplin. Den kæmpende læser blev til en flittig bogsluger. Og den flittige læser blev til en vaskeægte forfatter. En forfatter, der yder en uundværlig og utrættelig indsats for dansk børne- og ungdomslitteratur. Kæmpe tillykke med Pædagogisk Lærings-CenterForenings Pris 2025, Nicole.

Drømmene er vores drivkraft

Af Eline Mørch Jensen

Nicole Boyle Rødtnes møder op til interviewet med en rullekuffert fuld af bloddryppende zombiebøger og andet godt. Jeg har nemlig bedt hende om at tage "et pænt udvalg" af sine udgivelser med – alligevel rummer kufferten kun en lille del af de i alt 162 bøger, hun pt. er nået op på.

Vi får baksset kufferten indenfor og bænkede os i et par lænestole overfor hinanden, med urtete og kaffe i kopperne og alle bøgerne bredt ud på tæppet for vores fødder. Noget af en høst, må man sige.

- Ja, det er da blevet til en del efterhånden, selvom det varede lidt før det lykkedes at få udgivet den første, konstaterer Nicole med et tilfreds smil. Hendes blå øjne matcher kjolens påfuglemønster.

Nicole begyndte at skrive som 13-årig og er i dag 39, snart – til december - 40. De første ni år, hun sendte manuskripter ind til forlagene, fik hun afslag. Ikke desto mindre blev hun ved med at skrive, byggede nye plot og universer op, skrottede dem igen og startede forfra. Undervejs gik hun på skrivekurser, arbejdede som piccoline og tog siden en cand.mag.-uddannelse i dansk og gennemførte et forløb på Forfatterskolen for Børnelitteratur inden hun i 2010 debuterede med romanen *Dødsbørn*, første bind i fantasy-serien *Skeletter i skabet*.

Men hvordan kom hun overhovedet dertil ... Hvad er Nicole rundet af og hvad er det der inspirerer hende i hendes liv og forfatterskab? Det giver hun LæringsCentrets læsere et indblik i her:

Lad os gå tilbage til begyndelsen -

- Altså til fødslen eller hvad? Spørger Nicole rapt med et glimt i øjet.

Hvorfor ikke – kan du da huske den?

- Ha, ha, nej, men jeg kan fortælle om den. Det var en dramatisk fødsel. Jeg blev født under en snestorm, to måneder for tidligt, sammen med min tvillingesøster. Vi var faktisk skindøde og vejede under et kilo hver, så de troede ikke, vi ville overleve. Vi var indlagt på Rigshospitalet den første tid af vores liv, så det var ret voldsomt ... Dengang i 1985 kunne lægerne jo ikke så meget som i dag.

Så du og din søster blev genoplivet efter fødslen?

- Ja, og vi har også mén af det i dag, motoriske udviklingsforstyrrelser, jeg falder for eksempel mere end andre. I dag har jeg trænet en del af det – ikke væk, men bedre – men det fyldte rigtig meget gennem det meste af vores barndom. Og så skeler jeg, det mener man også er en skade fra fødslen. Da vi var børn, betød det, at vi følte os meget anderledes og ikke helt kunne være med.

Fordi I var sent udviklede?

- Ja, vi var bagud med *alt* på det motoriske område. Jeg kan huske at når vi skulle til svømning, så væddede de andre i klassen om vi ville nå hele vejen hen til svømmehallen uden at falde – altså jeg tror ikke det var så ondt ment som det føltes, skynder Nicole sig at indskyde, inden hun tilføjer: - Det gjorde vi sjældent.

- Men det er egentlig ikke noget, jeg normalt snakker så meget om, for i hverdagen fylder det ikke. Efter jeg selv er blevet mor, kan jeg jo godt se at min datter, Vilde, kravler rundt på møblerne – og så tænker jeg bare "Gud, hun kan mere i sit fireårige liv end jeg nogensinde har kunnet!" Pludselig går det op for én, ikke?

Jeg hadede at læse

Familien boede i Brønshøj, mens pigerne var små, indtil deres forældre blev skilt da de var fem år. Deres far rejste til udlandet, efter at forældrene havde mistet deres hus på en tvangsauktion, "han stak lidt af," som Nicole formulerer det, så ham så de én gang om året til jul. Herefter voksede Nicole og hendes søster Martine op på Østerbro med deres mor.

Søstrene gik på Randersgade Skole, men var ikke særlig glade for det i de første år, hvor der med Nicoles ord "var noget mobning".

- Jeg havde svært ved at stave. Måske var og er jeg ordblind, jeg ved det faktisk ikke, for jeg er aldrig blevet testet.

Men det skulle ikke afholde dig fra at begynde at skrive?

- Det gjorde det jo i starten ... Jeg kæmpede med det i mange år, jeg havde 30 fejl i diktat hver uge. På et tidspunkt kom vi i hjælpeklasse, min søster og jeg, og dét ville vi bare ikke! Der tog vi kampen op. Vi gik faktisk fra at være de dårligste i klassen til at blive de bedste. Det var også deromkring jeg begyndte at skrive, så jeg tror også at skrivningen hjalp mig meget, siger Nicole.

Hun lægger til at det var takket være deres mormor, at hun og søsteren fik knækket læsekoden:

- Jeg *hadede* at læse! Jeg kan huske, at jeg græd, da vi havde et læseforløb på skolen, hvor de hang en kæmpe orm op på væggen, som alle skulle sætte post-it-sedler op på med de bøger, vi havde læst, og hvor mange sider vi var oppe på... En af pigerne fra klassen havde læst *Dværgen fra Normandiet*, mens jeg havde læst *En kat i en sæk* – det var så ydmygende! Udbryder Nicole og slår ud med armene, så man mærker at hun stadig har hul igennem til lige præcis dén følelse.

- Ingen af mine post-it-sedler var med de der seje tykke bøger og jeg tænkte bare "Jeg kommer aldrig til at lære det!"

Den rigtige bog på det rigtige tidspunkt

Men så tog deres mormor affære. Hun elskede selv at læse, og tog søstrene med til et biblioteks-udsalg på Gladsaxe hovedbibliotek, hvor hun boede. Der sagde hun til dem, at de skulle vælge tre bøger hver fra bunken med kasserede bøger, mens hun gik hen for at finde en stak bøger til sig selv.

Nicole slår opgivende ud med armene og vender det hvide ud af øjnene, mens hun genfortæller situationen:

- Bøgerne var *alt* for svære, der var ingen letlæsningsbøger! Men så finder jeg én der hedder *Alanna* af Tamora Pierce, som er både tyk og svær, men hvor bagsideteksten er ret overskuelig. Da jeg får hakket mig igennem, kan jeg se at det er fantasy. Den handler om en pige der vil være ridder og har overnaturlige evner. "Okay, det lyder da spændende." Så fordi jeg *skulle* vælge noget, tog jeg nr. 1 og 2 i den serie og også en dystopi af Louise Lawrence der hed *Støvet's børn*.

Bagefter gik de hjem til deres mormor for at læse sammen, men hver for sig. Deres mormor satte kage og te frem og stillede æggeuret til en time.

- Jeg tænkte "Hvorfor gør du det her imod mig?" Men der var ikke andet at gøre end at gå i gang. Bogen var alt for svær, men fordi den var spændende, havde jeg faktisk lyst til at læse videre, da æggeuret ringede, selvom det gik mega langsomt. Det var første gang. Der skete et skift lige dér – det var det med at finde den rigtige bog på det rigtige tidspunkt. *Alanna*-bogen inspirerede mig faktisk til at gå i gang med at skrive min første bog, som heldigvis ikke er udkommet, tilføjer hun.

Med "heldigvis" mener hun, at hendes første forsøg på at skrive en fantasyroman ►

mest af alt var et opkog af *Alanna*. Det var først senere, efter flere års øvelse og erfaring, at hun lærte at stole på sine egne ideer.

Hvad blev du ellers inspireret af – blev der læst højt i jeres barndomshjem?

- Det gjorde der, ja, men for at være ærlig kan jeg ikke huske hvad, for det var kun i en kort periode. Vores mor var jo lidt presset som enlig forsørger. Hun arbejdede som sekretær. Derfor var det mest min mormor der læste med os og tog os med på biblioteket. Senere begyndte jeg selv at komme på Østerbro bibliotek, især da jeg begyndte i gymnasiet, hvor jeg gik på Østre Borgerdyd, som ligger lige ved siden af. Jeg hang rigtig meget ud på biblioteket og læste virkelig meget.

Jeg har altid elsket at fortælle

Som 13-årig begyndte Nicole at skrive hver eftermiddag, når hun kom hjem fra skole, men der var ingen der fik lov til at læse med, for hun havde ikke lyst til

at nogen skulle kommentere hendes stavfejl. I øvrigt blev der lidt efter lidt længere mellem fejlene, i takt med at hun blev mere rutineret både som læser og skribent.

- Jeg har altid elsket at fortælle historier. Min søster og jeg delte værelse, og når vi skulle sove om aftenen, lå vi altid og fortalte historier til hinanden. Det var megahygge! Men da vi blev 13, syntes min mor og min stedfar at vi skulle have vores eget værelse. Vi havde ikke så meget plads i lejligheden, så det endte med at de rykkede ind og sov i stuen, så vi kunne få lidt mere privatliv. Det var super pænt af dem, men hvad skulle jeg nu stille op med min fortælletrang ... Spørger Nicole og besvarer straks efter selv spørgsmålet: - Jeg tror faktisk det var derfor, jeg begyndte at skrive.

Nicole skrev efter eget udsagn fantasy-historier med masser af monstre, alfer og andre væsener med overnaturlige evner. På et tidspunkt finder hun ud af at hendes gode veninde også skriver og de to begynder at dele deres historier med hinanden. En dag

får veninden også sagt til en studievejleder, at Nicole har skrevet en bog.

- Hun spørger mig så om jeg har prøvet at sende bogen ind til et forlag. Det har jeg selvfølgelig ikke. Det er først der, jeg begynder at overveje muligheden. Hun hjælper mig med et printe bogen ud, vi havde ikke så mange penge derhjemme, så det at printe en hel bog, var ikke noget jeg bare kunne gøre. Hun fandt også Gyldendals adresse frem, og så gik jeg ind og afleverede bogen i skranken. Portoen var jo også dyr, tilføjer Nicole.

Efter tre måneder kom afslaget. Bogen levede ikke op til forlagets kvalitetskrav, som der stod.

- Jeg blev enormt ked af det, for jeg havde brugt en del tid på at vænne mig til at andre skulle læse bogen. Faktisk blev jeg helt slået ud og rev manuskriptet i stykker - jeg skulle *aldrig nogensinde* skrive noget igen! Der gik kun tre dage, så skrev jeg igen. Jeg måtte bare skrive en bedre bog.

Herefter skrev Nicole ti bøger plus flere

ufærdige historier og fik afslag på afslag, inden hun endelig fik antaget *Dødsbørn*, den første roman, hvor hun med egne ord "bygger mit eget unikke univers op, som jeg kommer i mål med." Men først skulle hun gøre sig nogle flere erfaringer.

Jeg skal brænde for en ide

I gymnasietiden begyndte Nicole at lede efter andre der skrev, fordi hun savnede nogen at dele sin passion med. På forfatternetværket Fyldepenen søgte hun efter og fandt en håndfuld skribenter under 18 år, som siden blev til onlinefælleskabet HUF, som står for Håbefulde Unge Forfattere. Sammen udvekslede de ideer og gav respons på hinandens tekster. HUF eksisterer stadigvæk, men Nicole har for længst trukket sig ud, eftersom ideen netop var at det skulle være et ungt fællesskab.

- Efter gymnasiet søgte jeg ind på Antropologi-studiet, mest fordi snittet faldt det år, og jeg næsten følte at jeg var nødt til at prøve. Alle syntes at det var *så fantastisk* at jeg kom ind, men jeg kunne bare mærke at det ikke var fantastisk for mig. I stedet fandt jeg heldigvis Skrive-skolen Hemingway og arbejdede ved siden af på GB-forlagene, som det hed dengang, som piccoline. Det var godt for mig - både det at lære noget og så var det super fedt at komme tæt på bøgerne og drømme om at det en dag ikke var andre folks bøger, jeg stod og pakkede, men mine egne, husker hun.

- Nu lærte jeg noget om at blive i scenerne, holde fokus og folde dramaerne ud, så alt ikke bare handlede om *plot, plot, plot*. Efter det fandt jeg ud af at jeg gerne ville læse dansk på universitetet - simpelthen for at lære noget om hvordan litteratur fungerer, lægger Nicole til.

Selv synes hun det er "lidt sjovt" at hun skulle ende med en cand.mag-eksamen:

- Hvem skulle have troet det, når man tænker på alle mine stavfejl? Og selv nu, hvor jeg i princippet ved hvordan de fleste ord staves, kan jeg stadig bytte om på lyde og bogstaver. Hvis jeg for eksempel skriver "for meget" kan jeg godt finde på at skrive "får", altså *mæ-mæ*, ikke? Selv om jeg egentlig godt ved det ikke staves sådan, men det sniger sig bare lige så stille ind ...

Nicole gennemførte også et forløb på

Forfatterskolen for Børnelitteratur inden sin debut, hvilket blandt andet var med til at give hende større sikkerhed i og fornemmelse for hvilke ideer, hun skal gå med. Som hun udtrykker det: - Mit problem er at jeg får for mange ideer, det kan måske lyde som et luksusproblem, men ikke alle ideer er jo lige vigtige, så det er heller ikke alle, der skal forfølges.

Oplever du stadig at få et manuskript tilbage i hovedet?

- Ja, og sådan skal det også være! Selvom det selvfølgelig aldrig er sjovt når det sker. Det er derfor jeg ikke har lyst til at selvudgive, for man kan nemt se sig blind på sit eget stof. Når jeg skriver, befinder jeg mig ofte mellem to modpoler, hvor jeg enten nærmest er i en rus, i et flow hvor det hele føles fantastisk - *det er bare genialt, dét jeg laver!* - og på den anden side hader jeg det! Med alle mine bøger har jeg mindst én gang tænkt "Det her kommer aldrig til at lykkes - det skal skrottes!" Så jeg har virkelig brug for en redaktør med friske øjne, tilføjer Nicole med et lille selvironisk smil.

Modet til at gøre det rigtige

Jeg beder Nicole om at pege på et tema, som går igen i hendes forfatterskab, fordi hun i særlig grad føler at det trænger sig på.

- Hm... det må næsten være modet til at gøre det rigtige. Det er også et af de spørgsmål, jeg ofte får, når jeg er ude at holde foredrag på skolerne - "Hvorfor gav du ikke op?" Jeg snakker meget med børnene om at de aldrig må give op, hvis de har en ægte drøm. De skal blive *ved og ved* indtil det lykkes, uanset hvor hårdt det er. Det er supervigtigt at indprente dem, det er for let at give op. Drømmene er vores drivkraft, så vi er nødt til at kæmpe for dem, understreger Nicole og fortsætter: - Jeg siger selvfølgelig ikke at *alle* vil kunne lykkes med *alt* - jeg kunne for eksempel ikke blive popstjerne, som jeg drømte om, fordi jeg ikke kan synge - men mange drømme er heldigvis opnåelige.

Efterhånden er Nicole blevet glad for at holde foredrag, fordi det er dejligt at møde sine læsere. Men først skulle hun lige lære det, for ifølge Nicole selv var hun meget indadvendt, indtil hun fandt roen i det.

- Det skete cirka omkring udgivelsen af *Zombie-jæger*, hvor det var fedt at mærke at det her ville blive rigtig stort. Der var ligesom sådan en anspændt stemning i lokalet lige fra starten af, når børnene så forsiden, og jeg begyndte at åbne munden, *alle* lyttede bare, *alle* blev fanget!

Der er også meget død i dine bøger, hvordan kan det være?

- Det er der også mange børn og unge der spørger om. Jeg tror det skyldes at der har været meget død ret tidligt i mit liv ...

Nicole fortæller at hun mistede sin stedfar, som blev alvorligt syg og fik en levertransplantation. Lige som familien nåede at håbe at alt gik godt, blev levereren afstødt og han døde meget pludseligt. Hun var tæt på sin stedfar, der kom ind i deres liv, da hun var syv, og de levede sammen indtil hans død lige før eksamen i 3.g. Senere blev hendes biologiske far alvorligt syg og kom hjem efter mange år i udlandet, hvor familien kun havde set ham til det årlige julebesøg, hvorefter han også døde.

- Så grunden til at mine bøger handler om voldsomme ting, er nok at mit eget liv har været voldsomt ...

Også jeres dramatiske start på tilværelsen ...

- Også den, ja. I en periode havde jeg faktisk svært ved at skrive en *happy ending* - det virkede for urealistisk. Sådan var mit liv i hvert fald ikke. Jeg tror at det, mange godt kan lide ved mine bøger er, at jeg tør at gå ind i svære emner, for hvis man selv er et svært sted, om det så er mobning eller sygdom i familien, så er det enormt vigtigt at finde nogle bøger, man kan spejle sig i.

Der er også mange forældreløse i dine bøger ...

- Ja, men det er der jo generelt i børnelitteraturen, ikke kun hos mig, indvender Nicole og lægger til: - Det snakkede vi også om på Forfatterskolen for Børnelitteratur - det er ligefrem et tema i børnelitteraturen: *Hvor er forældrene?* Det er både noget med at det rent teknisk er lettere at skrive om nogen, hvis deres forældre ikke fylder det hele, for så står de jo i vejen for plottet. For mig kan det også have spillet ind at min far forsvandt ud af vores liv... ▶

” Jeg snakker meget med børnene om at de aldrig må give op, hvis de har en ægte drøm. De skal blive ved og ved og ved indtil det lykkes, uanset hvor hårdt det er.

Til gengæld er der også enormt mange søskende i mine bøger og det er nok fordi jeg er tvilling og har et nært forhold til min søster.

Kan det blive for barskt?

Bortset fra død og voldsomhed, som man finder i forskellige grader i Nicoles bøger til både børn og unge, rummer forfatter-skabet også flere dystopier samt emner som mobning, krænkelser på nettet og senest radikaliserings i incel-miljøet i *Hvis hadet vinder*, som hun har skrevet med sin kone Salina Schjødt Larsen.

Kan emnerne ikke blive for barske?

- Nej, det er jeg faktisk ikke enig i, det er en af mine kæpheste, du rammer her. Det er klart at der er forskel på, hvad man kan skrive til de små og de større, og hvor meget man bør udpensle tingene. Men jeg synes jo at man skal være meget påpasselig med at pakke især de unge for meget ind ... Det skal så siges at jeg begynder at forstå den frygt lidt bedre efter jeg selv er blevet mor, men børn og unge ser jo allerede langt mere end vi er klar over ... Så at tro at jeg kan skrive noget, som de ikke allerede har mødt på Netflix eller TikTok, det tror jeg er naivt, siger Nicole.

Du har også skrevet om selvmord – tænker du over om der er risiko for en copycat-effekt?

- Selvfølgelig skal man være bevidst om det. Men der er ikke nogen sensation-lisme i måden, jeg skriver om selvmord på, jeg siger heller ikke at det er en god løsning. Tværtimod har jeg lagt vægt på, hvordan det er at være pårørende og tæt på en, der begår selvmord eller prøver på det. Men at tro at problemet ikke ville være der, hvis vi ikke skrev om det, ville være naivt.

Nicole mener desuden ikke at unge kan undgå at skulle forholde sig til selvmord og andre barske emner. Hun mener at det indhold, som mange møder på de sociale medier, hvor folk cutter i sig selv eller filmer selvmordsforsøg, er langt mere skadeligt, mens en bog kan formidle hovedpersonens tanker og overvejelser, sætte det ind i en kontekst, hvor man forstår hvorfor personen er blevet så uheldig og forhåbentlig kan forhindre andre i at komme så langt ud.

Generelt er hun af den opfattelse at børn

og unge skal kunne spejle deres følelser på godt og ondt i bøgerne. Også uden at voksne blander sig for meget i, hvad de må eller ikke må læse.

- Bøger som for eksempel *Zombie-jæger* er helt sikkert super uhyggelige, men hvis børnene sidder i smug og ser *The Walking Dead*, så har de altså set det, der var værre, tilføjer hun.

Nicole peger samtidig på, at hvis man vil have børn og unge til at læse mere, må man give dem noget der kan konkurrere med det, andre medier kan byde på, ellers kommer de aldrig til at vælge bøgerne til.

- Jeg vil selv gerne skrive bøger der er lige så fede, spændende og vilde som det de kan finde andre steder.

Og de er virkelig også ret bloddryppende, nogle af dine bøger ...

- Ja, til gengæld gør jeg mig umage med, at man ikke er i tvivl om at de er det, så når man læser bagsideteksten, er der altid et klamt citat. Jeg vil nemlig gerne være sikker på, at hvis der er én, der ikke kan lide det, så kan hun med det samme tænke "Ad, det dér skal jeg ikke have fat i!"

Somme tider vælger Nicole og forlaget at sætte *trigger warnings* på en bog for at advare om et voldsomt indhold, men det kan være lidt af en balancegang ikke at røbe for meget af plottet på forhånd.

- I sidste ende er det en smagssag om det bliver for meget for den enkelte. Derfor er det heller ikke alle mine bøger, der egner sig til at læse i fællesskab. Børnene skal jo helst ikke få mareridt.

Har du været ude for det?

- Jeg er blevet skældt voldsomt ud af en lærer, fordi hun havde læst *Zombie-jæger* med sin klasse og det havde givet børnene mareridt. Det skulle hun måske så ikke have gjort. Heldigvis indrømmede hun også, at nogle af de børn der aldrig havde læst før, var fløjet igennem dem.

Lyserødt og lyseblåt

Zombie-bøgerne har især godt fat i drengene - eller er det en fordom?

- Det troede jeg også, men nu har jeg

fået at vide at rigtig mange piger også læser dem, så det er faktisk slet ikke så stereotyp. Men hvor vi før så at det mest var drenge, der var svage læsere, får vi nu også flere piger, som er det. Jeg var jo også selv en pige, der gerne ville have nogle action-fulde og spændende historier, så jeg tror bare der kommer flere børn, der ikke kun vil læse om veninder.

Apropos veninder var serien *Star Girl* oprindelig en bestillingsopgave, hvor Nicole blev bedt af forlaget Alvilda om at skrive en letlæsningsserie til piger. Det fik hende til at spørge sig selv om hvad hun gik rundt og drømte om i den alder, og hendes drøm var *at blive popstar*.

- Jeg kunne bare ikke synge, men hvad nu hvis jeg kunne – hvordan ville det så have udviklet sig? Indtil nu er jeg oppe på at have skrevet 22 bøger i den serie, så den må have ramt et eller andet ...

Selvom der nok ikke er mange drenge der hiver den ned fra reolen?

- Det er der nok ikke, nej. Det sjove er at når jeg er ude at holde foredrag om *Elverdans*, som har en lyserød forside, så er der drenge der kommer hen og spørger "Kan man godt læse den som dreng?" Og der er faktisk drenge, som er rigtig glade for den, måske fordi de savner nogle kærlighedshistorier.

Det her med lyserøde og lyseblå forsider – har du nogen indflydelse på det og kan du ikke bare foreslå en brun forside?

- Det sælger bare bedre hos pigerne, hvis det er lyserødt, det er desværre et faktum. Men vi diskuterer det mere og mere, for der er jo også nogle børn, der vil fravælge en lyserød forside. Men forlaget skal jo også tænke i kroner og øre ...

Dine bøger fremhæves ellers ofte for at være befriende ukønnede ...

- Ja, og af samme grund er der også mange af dem, der både har en dreng- og en pigefortæller.

Lige som Nicole anser det for vigtigt at alle – uanset køn – kan spejle sig i hendes bøger, lægger hun også stor vægt på at vise så mange mennesketyper og hudfarver som muligt:

- For hvorfor skulle personerne i mine

bøger kun være hvide, det er der *ingen* grund til. Jeg vil til gengæld ikke skrive en bog om hvordan det eksempelvis er at være en muslimsk pige, det er jeg ikke i en position til at gøre, synes jeg, så det må ikke være selve omdrejningspunktet. Derimod optræder der karakterer i alle former og farver i alle mine bøger, *selvfølgelig gør der det*, havde jeg nær sagt.

Børn og unge er åbne for eventyr

Da Nicole begyndte at skrive historier, svarede de medvirkendes alder nogenlunde til hendes egen. Det har ikke ændret sig nævneværdigt i takt med at hun selv er blevet ældre, målgruppen er stadig børn og unge, herunder unge voksne, men ikke *voksne voksne* og heller ikke de helt små børn.

Du får ikke lyst til at skrive til de yngste, nu hvor jeres datter er fire år gammel?

- Jeg vil gerne skrive bøger, jeg føler er vigtige, og dermed *ikke* sagt at billedbøger ikke er vigtige. Men måske fordi verden er så brutal lige nu er mine ideer også ret voldsomme, så det matcher ikke rigtig med billedbøger ... Samtidig synes jeg at der er virkelig mange rigtig

gode billedbøger på markedet, så der er ikke et hul der trænger til at blive udfyldt. Line Kyed har eksempelvis lavet en *Alberte i børnehaven*-serie, som er mega fin og behandler små og store konflikter i børnehaven-livet.

I Nicoles øjne er børn og unge den mest interessante målgruppe, man kan skrive til, fordi de er i gang med at lære sig selv at kende og beslutte sig til hvad det er for mennesker, de gerne vil være.

- Deres liv er åbne for eventyr, mens voksne mennesker er meget mere lukkede. Samtidig tror jeg at børn og unge er de sværeste at skrive til, for hvis de keder sig, så er det hurtigt videre til noget nyt. Børn og unge læser måske én side, og hvis den ikke fænger, ryger bogen ud.

Nicole lægger til at hun især gerne vil skrive til dem, der lige som hende hadede at læse og aldrig nogensinde troede de ville lære det, dem der ikke kunne finde nogen historier, der fangede dem.

- Dém vil jeg gerne gøre en forskel for. Jeg prøver at skrive nogle bøger, jeg gerne selv ville have haft dengang, hvor jeg oplevede læsning som en høj mur af forhindringer.

Når Nicole primært skriver serier, er det fordi hun godt kan lide lange forløb, hvor man kan følge personernes udvikling og historierne får lov at folde sig ud. Særligt inden for letlæsning er serieformen også en god måde at fortælle *den store historie* på – vel at mærke uden at den bliver for lang og svær for læseren.

Hvilke forfattere er du inspireret af?

- Udover Tamora Pierces bøger, som er mange forskellige serier, der snor sig ind i hinanden, hvor *Alanna* bare er én af dem - Lene Kaaberbøl med *Skammerens datter*, som er en helt fantastisk serie. Kenneth Bøgh Andersens *Den store djævelkrig* er også virkelig fed.

Hvem vælger vi at være?

Hvordan kan det være at fantasy-genren er blevet en af Nicoles foretrukne og hvad er det egentlig at zombier, superhelte, havfruer, elvere og andre væsener med overnaturlige evner *kan* i litteraturen?

Hvad er det der fascinerer dig ved de alternative verdener og overnaturlige karakterer?

- Hmm, smiler Nicole varmt, som om hun er ved at gøre sig klar til at tale om sine nære venner. ▶

- Med dem kan jeg sætte fokus på nogle emner på en helt anden måde end inden for realismen. Eller det kan godt handle om de samme emner, men her kan jeg sætte tingene på spidsen ... I zombie-bøgerne er det interessant at undersøge, hvem vi er som personer, når vi kommer ud i ekstremerne. Normalt står vi jo ikke i en hverdag, hvor vi skal tage stilling til om vi vil redde vores vens liv eller os selv. Det gør du i zombiernes virkelighed. Hvis din ven bliver bidt, vil du så slæbe ham med dig hjem for at prøve at finde kur, der kan redde ham, eller er du klar til at slå ham ihjel for at redde dig selv?

- De valg er spændende at forholde sig til, synes jeg. Og så minder de jo om de valg, vi hele tiden skal tage med os selv, altså om vi vil prioritere fællesskabet eller om vores egne behov kommer først. I *Itjagt* koster ilt penge og de rige kan pumpe husene fulde og klare sig helt uden masker, mens de fattige ligger og dør, hvis ikke de kan betale for det næste åndedræt. Noget der måske kan virke fjernt, bortset fra at der jo er hungersnød flere steder i verden, ikke? Siger Nicole og fortsætter:

- Mange steder er der ikke nok til alle, mens vi her i Danmark har masser af mad og vand. *Endnu* i hvert fald. Mange bliver enormt provokerede over mine ilt-bøger og spørger hvordan jeg overhovedet kan udtænke sådan en samfundsmodel, men det er jo ikke noget jeg selv har fundet på. Jeg er inspireret af den virkelige verden. Og i den virkelige verden har vi valgt at sige at det er okay at Vesten har mange flere ressourcer end folk i andre dele af verden ...

Så du bruger de alternative verdener til at kritisere vores egen verden – forstå læserne det?

- Jeg tror helt klart at de kan se parallellerne! De unge er meget optaget af de her store problemer, specielt klimaet, så det rammer dem rigtig intenst at læse dystopier ...

Jeg skriver på min egen frygt

Når man læser Nicoles bøger, kommer det ikke som nogen overraskelse at hun også selv er stærkt optaget af ikke bare verdens uretfærdigheder, men også udfordringerne inden for miljø, klima og uddøende arter ...

- Jeg skriver på min egen frygt for hvor galt det vil gå, hvis ikke vi tænker os om, både hvad angår klimaet, men også krig.

Overvejer du nogen sinde at skrive et debatindlæg?

- Man skal gøre det man er god til. Jeg er god til at skrive historier, ikke debattere. Men jeg håber på at jeg kan putte nogle gode værdier ind i vores børn og unge via bøgerne, så vi får en generation der vokser op og bliver mere rummelig, kærlig og ikke-ødelæggende.

Noget andet der kan give Nicole ondt i maven, er den radikaliserings der finder sted på internettet, når unge drenge bliver suget ind i en mørk verden af had og misogyni i og omkring incel-miljøet:

- Lige nu er det jo faktisk sådan at unge drenge efter få minutter bliver præsenteret for begreber og indhold fra Manosfæren på de sociale medier - uden overhovedet at have søgt på det! Det er *wildt*.

Et værn mod hadet og mørket

Sammen med sin kone, Salina, der lige som Nicole lever af at være fuldtidsforfatter, har hun for nylig skrevet en ungdomsroman om emnet med titlen *Hvis hadet vinder*. De fik ideen til den, mens de skrev *Når sandheden svigter*, om fake news og nogle efterskoleelever, hvis konspirationsteori løber løbsk på nettet.

- Vi gik nogle lange ture og snakkede om hvordan vi skulle gribe historien an. Vi ville gerne have to fortællere, så vi fandt ud af at det skulle være en søskende-historie med to hovedpersoner, en bror og en søster, som er tvillinger. Drengen bliver radikaliseret og i og med at han er jeg-fortæller er vi jo nødt til at skrive om nogle af de ting, han ser på nettet og om det han begynder at tænke. På den måde giver vi faktisk en stemme til incel-miljøet. Men det bliver man nødt til, for ellers forstår folk ikke hvad fanden der sker. Vi er nødt til at forklare, hvordan han kommer derud. Som modsvar har vi så også hans søster, som står for noget helt andet. Men det har været en svær balancegang ...

Det kan ikke have været rart at researche til den bog ...

- Det har været forfærdeligt! Og det har

været en af de sværeste bøger at skrive, virkelig voldsom. Der var ikke én af os, der kunne påtage sig at være i den mørke side hele tiden, så vi har skiftet roller undervejs. Indimellem har vi måttet sige "Jeg har skrevet hertil, nu må du altså tage over, for jeg kan ikke mere". Men jeg tror det er en af de vigtigste bøger, vi har skrevet, konstaterer Nicole.

I er ikke bange for at inspirere nogen til at gå ind i incel-miljøet?

- Puha nej, det håber jeg virkelig ikke, for bogen er jo en kritik af incel-miljøet. Vi har snakket meget frem og tilbage om det, Salina og jeg. Men jeg føler bare at det er en kæmpe ting lige nu og derfor er det vigtigt, at vi tør sætte ord på det. Forhåbentlig vil en masse lærere også turde at arbejde med emnet med deres 8., 9. og 10. klasser, for hvis ikke vi vil se det i øjnene og ikke forstår, hvad der sker, kan vi ikke stoppe det. Vi er nødt til at give dem et værn mod hadet og mørket.

Du skriver på din egen frygt, siger du, men hvor finder du selv håb?

- I relationer mellem mennesker, falder svaret prompte. Nicole holder en lille tænkepause inden hun tager tråden op:

- Vi har alle sammen potentiale til at ændre en andens liv til det bedre, vi skal bare vælge at gøre det. Nogle gange kan det være en stor ting, for eksempel i en zombie-bog, hvor du kan redde en andens liv, men det kan også bare være, at du ser en pige der sidder alene i klassen, og så går du over og snakker med hende. Du prøver at få hende med ind i fællesskabet. Så det der giver håb er, at vi alle kan vælge at gøre noget godt hver eneste dag, hvis vi ikke har hovedet oppe i egen røv.

Du tror ikke at en dystopi, hvor mennesker har gjort jorden ubeboelig, tager håbet fra folk?

Igen svarer Nicole uden tøven:

- Nej, jeg tror vi har brug for dystopier! Verden er meget dystert lige nu og derfor har børn og unge brug for at få de følelser ud – alt det de ikke kan håndtere i den virkelige verden. I mine dystopier kan de følge nogen, der tager kampen op, og opleve hvordan sammenholdet vokser. På den måde bliver det svære mere håndterbart, så jeg synes netop jeg giver dem håb ved at tage dem alvorligt. ■

” Vi har alle sammen potentiale til at ændre en andens liv til det bedre, vi skal bare vælge at gøre det.

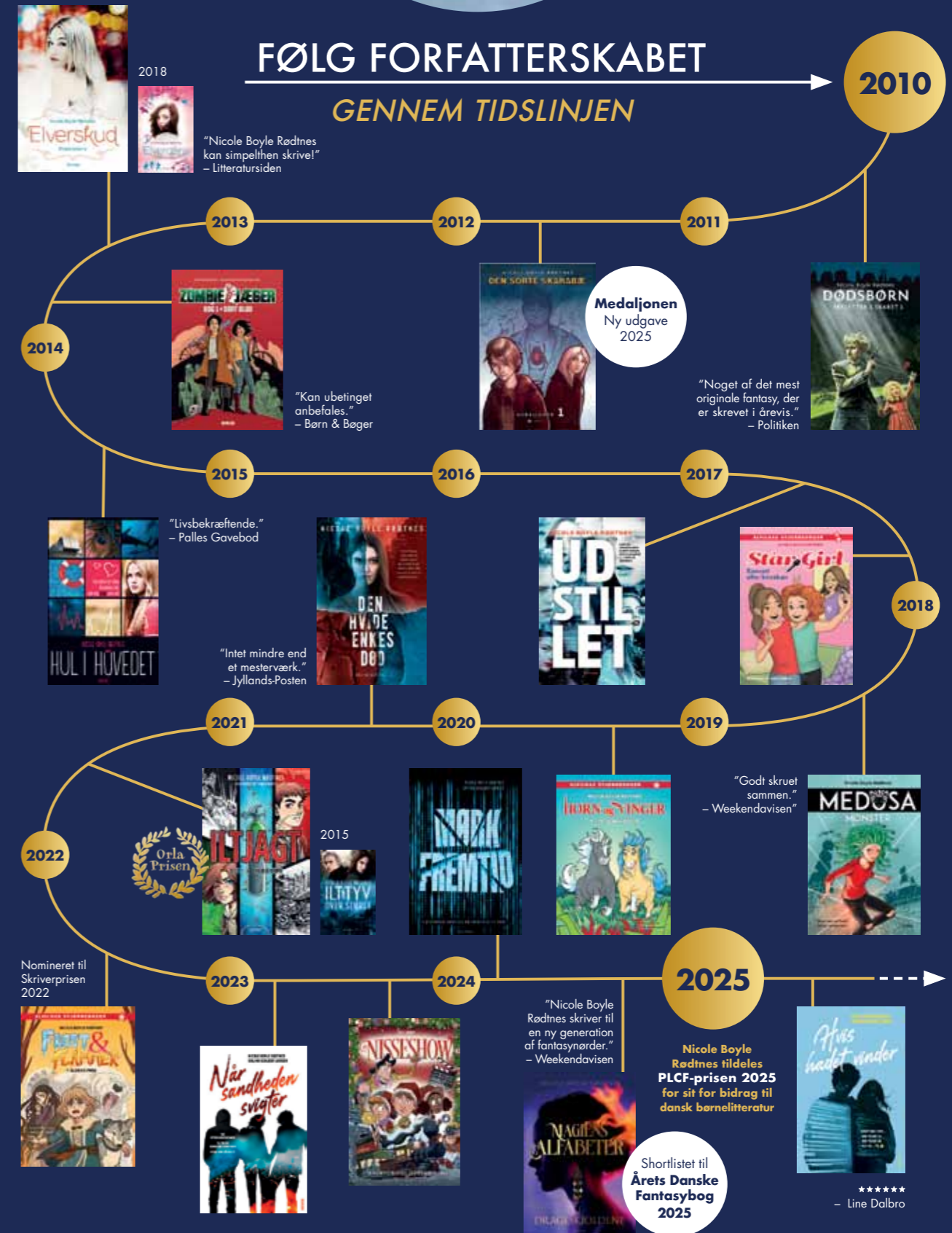
Køb årets plakat af Tina Burholt
 Pris 75 kr. + moms og forsendelse
 Bestil på PLCFadm@outlook.dk

NICOLE BOYLE RØDTNES

15-ÅRS JUBILÆUM

FØLG FORFATTERSKABET GENNEM TIDSLINJEN

Scan koden og udfyld formularen eller kontakt assistent@alvilda.dk og få linket tilsendt.

Bestillingsdeadline: 20. november.

BESTIL JUBILÆUMSPLAKAT OG TRE ANDRE GRATIS PLAKATER FRA ALVILDA

Lær af læsehestene

Af Mette Rabæk, projektleder for Orlaprisen

Læsehåd, læsekrise og dårlige læsekompetencer fylder i mediebilledet, men der findes også børn, der begraver sig i bøger og læser mere end en hel skoleklasse tilsammen. Måske ligger læsehestene inde med opskriften på, hvordan andre børn kan komme til at elske bøger?

”Når jeg læser, kan min mor kalde fem gange, uden jeg hører hende,” siger Olympia, der er 12 år og en meget ivrig læser. Olympia er én ud af otte læsende børn, jeg har fået til at fortælle om deres læseglæde. Hun er også én af de 20 læseambassadører, der mødes på biblioteket i Aarhus en-to gange om måneden for at tale om bøger. Olympia kunne læse allerede som fem-årig, fordi hun begyndte i skole i England da hun var fire år, og hun kan sagtens huske, hvornår hendes fascination af bøger

tog fart: ”Da jeg var seks år, læste mine forældre *Harry Potter* for mig, og den kunne jeg rigtig godt lide. Men jeg syntes, det gik for langsomt, og så tog jeg selv over og læste videre.”

Olympia er ikke den eneste, der begyndte sin læsekarriere med *Harry Potter*. Begrebet ”Potter-effekten” bruges om den øgede bølge af læselyst i slut 90’erne og begyndelsen af 2000’erne, hvor *Harry Potter* nærmest fik kultstatus. Men bøgerne er altså stadig med til at give børn læsefeber. Ud af de otte børn, jeg har interviewet, fortæller de fem, at de blev bidt af bøger, da de stiftede bekendtskab med *Harry Potter*, og alle ambassadørerne har læst serien på et tidspunkt. Nogle af dem rigtig mange gange. Bøgerne fik de læst højt af deres forældre, da de var mindre.

Nogle af børnene får stadig læst højt, blandt andre Ellen på 12 år: ”Hvis det er en lidt tung bog at læse, så læser jeg sammen med min far,” fortæller hun. Ellen er ellers en garvet læser, der gerne læser imellem 10 og 20 bøger på en måned, men det er hyggeligt at læse sammen med far og lillesøster.

Sammen om at læse

At forældre og søskende også er læsere, er ret gennemgående i interviewet med børnene. I Olympias familie læser både mor, far og lillesøster, og de anbefaler bøger til hinanden. Sommetider også med et krav om at læse dem: ”Jeg har tvunget min far til at læse hele *Percy Jackson*-serien, og han er måske lidt træt af mig,” siger Olympia, men nu kan de tale sammen om *Percy Jackson*, så hun ikke er alene om at være optaget af den.

Læseambassadørholdet er et andet sted, hvor børnene kan tale med ligesindede om de bøger, de elsker. ”Her har man nogen at diskutere bøger med,” siger Anton på 12 år. Han taler ikke så meget om bøger med familien derhjemme, og i hans klasse er der slet ikke andre læsere.

Det er et gennemgående fænomen hos ambassadørerne, at der er meget få i deres klasse, der kan lide at læse, og næsten ingen har venner, der læser lige så meget som de selv gør. Frederikke, 11 år, kan godt lide at blive inspireret af de andre ambassadører: ”Jeg synes også altid, det er nemmere at få gode venner, hvis man har en fælles interesse, og

bøger er en af de ting, jeg rigtig godt kan lide,” siger hun.

Hos de læseglade ambassadørerne er læsning så automatiseret en proces, at de kan fortabe sig i handlingen uden at tænke på selve afkodningen af teksten. De har en høj grad af læsekompetence og de beretter alle om en form for flowoplevelse, når de læser.

Som at se en film

Anton slapper virkelig af, når han læser, og han oplever det som en pause i hverdagen. Hvis bogen er god, glemmer han tiden. I sommerferien læser han hver dag, og til hverdag lidt mindre, men som regel i sengen, inden han skal sove. På en måned læser han i snit to-tre bøger. Clara er også 12 år. Når hun læser, er hun helt optaget af bogen: ”Jeg falder ligesom ind i en anden verden og følger hovedpersonen gennem alle de ting, de oplever,” beskriver hun. Clara læser op til 1,5 time hver dag. Det er som regel om aftenen, men også hvis hun vågner tidligt, tager hun bogen frem og fortsætter, hvor hun slap. Det bliver til omkring syv bøger om måneden, og det er oftest fantasy, hun læser.

Ellen er i en helt anden verden, når hun læser: ”Jeg tænker over det, der sker i bøgerne som om det på en måde er en film, hvis man kan forestille sig det? Jeg forestiller mig virkelig meget, hvordan der ser ud, så det er lidt ligesom at se en film for mig,” fortæller hun.

Ambassadørerne er enige om, at de kun vil læse gode bøger. Får de fat i en bog, der er dårlig skrevet, dropper de den. Det kan være sproget, der ikke fungerer, eller også er de ikke originale nok: ”Jeg er lige stoppet med en serie, fordi den var en kopi af alle de bøger, jeg nogensinde har læst, bare blandet sammen,” fortæller Olympia. Også Karla har en klar idé om, hvad der gør en bog god: ”Jeg kan bedst lide, når historierne er detaljerede,” fortæller Karla, ”så betyder det ikke så meget, hvilken genre det er.”

Gang i flere bøger på én gang

En anden overraskende detalje er, at stort set alle ambassadørerne læser mere end én bog ad gangen. ”Nogle gange går jeg lidt i stå i en bog, f.eks. går jeg tit i stå i *Harry Potter*, og så læser jeg nogle andre bøger undervejs, og så læser jeg igen lidt *Harry Potter*,” forklarer Ellen. Frederikke læser også flere bøger ad gangen, ”Nogle gange er jeg i gang med en tyk bog og en graphic novel på én gang. Og somme tider lytter jeg også, men jeg kan godt komme til at blande bøgerne lidt sammen, så de skal være forskellige,” forklarer hun.

Det er ikke kun Frederikke, der lytter til bøger, men fysiske bøger og lyd-bøger er ambassadørernes foretrukne medier. Ebøger bruger de sjældent. ”Jeg har Kindle unlimited,” fortæller Olympia, ”men jeg kan ikke lide at læse på skærm. Det er sådan lidt en nødsituation. For eksempel har jeg lige læst *Fourth Wing*, og så kunne

jeg ikke finde 2’eren *Iron Flame*. Så blev jeg nødt til at læse den på min Chrome-book som PDF-fil. Nu håber jeg virkelig, jeg får den i fødselsdagsgave.”

En trist opdagelse er, at de interviewede børn ikke har ret stor fidus til de bøger, de skal læse i danskundervisningen. ”Jeg tror én ud af 10 bøger har været gode. Jeg synes, lærerne vælger bøger, ikke fordi vi skal synes, de er sjove, men på grund af læringsindholdet. Jeg kan stadig huske en bog, der simpelthen var så dårlig, at jeg læste den på én dag for at få det overstået,” fortæller Olympia.

Børnene peger også på, at det er svært for dem at læse afbrudt – altså at skulle stoppe efter et kapitel, hvor bogen måske endelig var begyndt at være spændende. Elma er inde på noget ret væsentligt, når hun siger, at den bog, de er i gang med at læse, måske havde været meget god, hvis ikke lige de skulle læse den i klassen. ”Det ville være sjovere, hvis jeg selv havde valgt den,” forklarer hun.

At vælge en bog, som størstedelen af en klasse synes om, er måske en utopi, men ambassadørerne kan alligevel give et fingerpeg om, hvad man som lærer skal være opmærksom på, nemlig:

- Eleverne skal være med til at vælge bogen
- Der skal ske noget spændende meget hurtigt
- Man skal læse bogen i det tempo, man vil (ikke forstyrre læseflowet)

Clara

Ellen

Anton

Fællestræk ved de læsende børn:

- Mindst én forælder læser bøger og hjælper dem med at finde bøger
- De lærte at læse tidligt og læser stort set hver dag
- Læsning er så automatiseret, at de er væk i en anden verden, når de læser
- De kan læse hvor som helst og når som helst
- Hvis en bog er dårlig, dropper de at læse videre
- De læser ofte flere bøger ad gangen
- Alle kommer på biblioteket og har en strategi for at finde læsestof
- Alle har læst *Harry Potter*, og mange nævner serien som den, der gjorde dem til læsere

Livet i træet

Af Eline Mørch Jensen

"Nogle gange tager livet en drejning, når man mindst af alt forventer det." Sådan lyder åbningsreplikken i Kathrine Assels poetiske og tænksomme *To år i et træ*. Bogen er i højformat med ganske lidt tekst på (de fleste af) siderne, som giver plads til at ordenes betydning og stemning kan synke ind. Mellem tekststykkerne dukker der med varierende mellemrum de smukkeste træsnit op – af et træ, kaldet *Dronningen*, et 112 meter højt og næsten tusind år gammel rødtræ, som står i en skov syd for San Francisco i Californien i USA, og af en schæferhund, hvis historier fletter sig ind i hinanden.

En ung kvinde har planer om at bruge et sabbatår på at køre fra Californien til New York, men ombestemmer sig cirka ti minutter efter hun har lejet bilen. Mindet om en rød taske får hende nemlig til at føle sig underlig tom indeni og med ét

synes det fuldstændig meningsløst at krydse USA for sin egen fornøjelses skyld – "når der var krig og sult og undertrykkelse og folkedrab og forurening og burhøns og tremmesøer og smeltende indlandsis og så meget, man burde gøre." Ja, der er nok at bekymre sig om.

Kvinden møder nogle aktivister, som søger en frivillig til at bo i det kæmpe-mæssige træ *Dronningen* for at forhindre et tømmerselskab i at fælde det. Hun siger "ja", fordi træet ikke selv kan protestere, fordi der er blevet fældet nok træer, og hun tænker, at her kan hun gøre en forskel. Det, hun og aktivisterne regner med, nok kun vil tage et par uger, ender dog med at tage to år.

Bogen følger kvindens oplevelse af årtidernes og naturens gang fra den platform, aktivisterne har bygget i træet, hvor hun opholder sig og til at begynde med holder styr på tiden. Men efterhånden bliver hun mere ligeglad og mister tidsfølelsen. I stedet vækker ventetiden forskellige erindringer fra barndommen i lejligheden på Amager, hvor hun boede med sin mor og hunden Dina, og ikke mindst hendes angst for at være alene hjemme.

Hun oplever på skift de uhyggelige lyde fra trappen – måske fra en morder eller er det bare "lyden af en mor, der ikke kommer hjem" og de knagende lyde fra det ældgamle træs grene og alle dyrene, der lever i træet og i skoven omkring det – mus, egern, krager og en kolibri. Hun ser en sortbjørn der spiser brombær eller er det i virkeligheden hendes gamle trøstende hund... .

Kvinden klamrer sig til stammen, når det stormer, og lader snavset gro fast på fødderne, så det er nemmere at få greb, når man klatrer op og ned ad stammen. Indimellem oplever hun små glimt af lykke, en fornemmelse af forbundethed, hvor hun føler at hendes sved begynder at lugte af rødtræ og rødtræet af schæferhund.

Den transformation hun går igennem er i pagt med og påvirket af træets vækst gennem tusind år, en årring for hvert år, hvor det har overlevet og er blevet

stående trods skovbrande, orkaner og lynnedslag. Hun tænker "på alt det, man gik rundt og var bange for at gå glip af i gymnasietiden." Samtidig tænker hun på alt det, hun gik glip af fordi hun hele tiden var bange for at gå glip af noget.

Som det fremgår er det en både filosofisk og snorrig fortælling, Kathrine Assels her har bedrevet, og Johann Kauths rørende enkle og stemningsfulde træsnit supplerer og klæder fortællingen utrolig fint. Tilsammen udgør tekst og illustrationer et rigt og fortættet univers – søgende, sanseligt smukt og alvorfuldt.

To år i et træ bygger på den autentiske historie om Julia Butterfly Hill, som tilbragte 738 dage i en "tree-sit" i et tusind år gammelt redwood-træ. Og træet står der stadig, efter at hun klatrede ned. ■

To år i et træ
Af Kathrine Assels
Illustreret af Johann Kauth
Gads Forlag 2025

Filosofi for nybegyndere

Af Eline Mørch Jensen

Hvorfor er vi her på jorden? Det er det store gennemgående spørgsmål, som barnet gerne vil have svar på i Wolf Erlbruchs (1948-2022) fine og originale billedbog *La grande question* fra 2003, som nu endelig er blevet oversat fra fransk (af Dal Michaelsen) til dansk og udgivet af Forlaget Jensen & Dalgaard.

På hvert af bogens opslag får barnet – og læseren – forskellige bud på et svar suppleret af Erlbruchs skønne, enkle og på samme tid både vilde og udtrykfulde illustrationer. Katten mener at barnet er kommet til verden for at spinde – "Og måske også lidt på grund af musene." Piloten, at vi er her for at kysse skyerne og fuglen, for at vi hver især skal synge vores sang. Alle har sin egen personlige vinkel.

Bogens højformat og lækre tykke papirkvalitet understreges af brugen af

collegeteknikker, hvor stregtegninger, udklip, noder og tern veksler mellem hinanden i kontrast til farvernes tekstur og stoffligheden i udtrykket. Sidst i bogen er der afsat et par linjerede sider så man selv kan finde sine egne svar ...

Det store spørgsmål peger både i ord og billeder på det unikke og enestående ved alle levende væseners eksistens og deres ret til og mulighed for at definere hvorfor vi er her og hvordan vi vil være her. Bogen er let tilgængelig for de helt små – ja, for alle aldre – her er meget at tænke over og tale sammen om.

Erlbruch vil af mange især være kendt for den fantastiske *And, Døden og tulipanen* (Gyldendal 2007), som han både har skrevet og illustreret, samt for sine illustrationer til *Muldvarpen, der ville vide, hvem der havde lavet lort på dens hoved* (Gyldendal 1991) med tekst af Werner Holzwarth. ■

Det store spørgsmål
Tekst og illustrationer af Wolf Erlbruch
Jensen & Dalgaard 2025

Mad og magtkampe

Af Henriette Korneliussen, lærer og PLC medarbejder på Nørrevangskolen i Randers

Jeg vil spise min lillebror er en billedbog, der på humoristisk vis åbner for samtaler om søskendeforhold, jalousi og det at man som barn ikke kan lide alt mad. Oskar synes, det er spild af tid at spise, og forældrenes mange kreative forslag hjælper ikke. Først da lillebror bringes i spil, finder Oskar appetitten – og det bliver en fortælling om både magtkamp og kærlighed mellem søskende.

Mange børn kender til at føle sig overset eller udfordret af en lillebror eller -søster, og bogen giver et trygt rum at udforske disse følelser i. De groteske og sjove madforslag samt Oskars ekstreme idé – at spise sin lillebror – gør det lettere at grine af emnet, samtidig med at det åbner for refleksion: Hvad ligger bag hans handlinger? Hvordan mon lillebror oplever situationen?

Illustrationerne af Simone Rea understøtter historien med stærke farver og overraskende billedkompositioner, der kan vække nysgerrighed og inspirere til gode samtaler. Her kan arbejdes dialogisk ved at lade børnene beskrive, hvad de ser, og hvad de tror, personerne føler. Desuden kan bogen bruges som afsæt til aktiviteter, hvor børn fx laver deres egne "fantasimenuer", taler om yndlingsretter eller tegner, hvordan de forestiller sig det er at være storebror eller lillesøster.

Bogen kan også danne udgangspunkt for samtaler om madglæde, fællesskab og om at dele forældres opmærksomhed. Alt i alt er *Jeg vil spise min lillebror* en oplagt billedbog, hvis man vil kombinere højtlesning, humor og samtaler om relationer og følelser. Den fungerer både rigtig godt og som underholdning pædagogisk værktøj i arbejdet med børns sociale og emotionelle udvikling. ■

Jeg vil spise min lillebror
Af Hélène Gaudy
Illustrator af Simone Rea
40 sider
Jensen og Dalgaard 2025

Maskinstorm

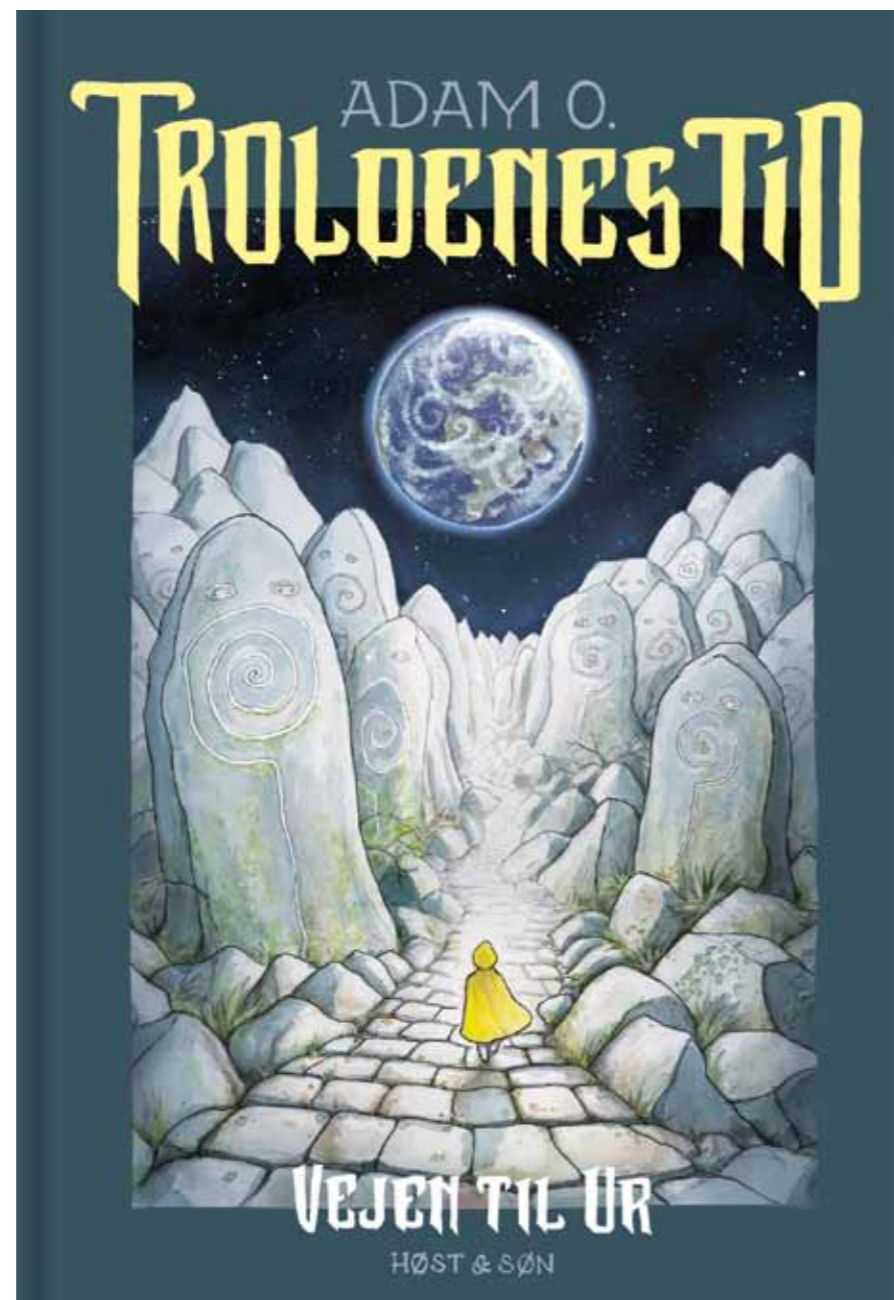
Af Eline Mørch Jensen

Romanen *Vejen til Ur* er første del af tobindsværket *Troldenes tid*, skrevet og illustreret af Adam O, som læsere af LæringsCentret vil kende som illustratør af bladets super flotte forsider i hele 2025. Lige som på forsiderne har Adam O brugt sort-hvide linoliumstryk til de små fine runde vignetter, der adskiller kapitlerne, mens han har illustreret kapitlerne med farverige helsides billeder af smukke, vilde og foruroligende landskaber og også af trolde, skildpadder og andre væsener samt søskendeparret Jonas og Liv, som historien handler om. Det hele pakket ind i et landkort over planeten Urs bjerge og dale.

Jonas og Liv bor sammen med deres travle forældre i en skovridergård på kanten af skoven. Eller gør de ... Vi forstår hurtigt at Liv ikke er helt lige som de fleste. Hun er i hvert fald en del modigere end sin storebror, når det gælder at sige fra over for de store drenge i skolegården, men hun kan også kommunikere med Puk i skoven og få mobiler og gadgets til at dø. Da forældrene beslutter sig for at sælge huset og flytte til byen, nægter Liv at følge med. Hun hverken kan eller vil forlade skoven og desuden er der brug for hende, forklarer hun sin storebror. Jonas er 12 og Liv er ni år.

Lige så meget som Jonas elsker sin lillesøster, lige så lidt forstår han hendes mod og stædighed, hendes anderledes-hed. Hvorfor er der brug for Liv og til hvad? De to søskende rager uklar, hvorefter Liv forsvinder. Ikke bare ud af huset, men helt ud af Jonas' liv. Det mest tragiske er at ingen længere kan huske Liv, hverken forældrene eller klassekammeraterne, kun Jonas, og ingen tror på hans erindring om hende. Kun én, nemlig den rare og lidt forhutlede forfatter Alfred, som bor på vejen, og som måske har mere til fælles med forfatteren Adam O end man lige skulle tro ...

Jonas skal lige bruge noget tid til at blive klar til at finde sin søster. Men så tager han mod til sig og bevæbnet med både fantasi, kærlighed og beslutsomhed begiver han sig afsted – til planeten Ur, viser det sig, som hviler på skjoldet af en skildpadder. Alt hvad der findes på jorden, kommer fra Ur: "Hver en blomst, bil,

kageopskrift og hulahopring opstår først på Ur" for siden at komme ned til jorden. Omvendt bliver der færre og færre af ting på Ur, i takt med menneskerne holder op med at tro på dem. For eksempel sådan noget som drager og håndskrevne breve.

Det her er en ægte og aldeles herlig maskinstormer-utopi, hvor maskinerne er de ondeste skurke hele vejen igennem. Spænding, humor og dramatik fletter sig ind i hinanden og det samme gør en kras samfundskritik. Børnene, bamserne og

bøgerne – ja, kort sagt alt det analoge, er det vi godt kan lide og hepper på. Det kan måske lyde en smule ensidigt – men det er gjort med både humor og vid og dialogerne er rappe og meget lidt artige. Og billederne – de er slet og ret magiske!

Under eftersøgningen af sin lillesøster kommer Jonas til Dukkernes Dal, hvor alle dukker og bamser, som er blevet glemt af de børn, de boede hos, opholder sig. Her møder han sit gamle sovedyr muldvarpen Edward, som han troede

var blevet væk, men som i virkeligheden blev smidt ud af hans mor. Han møder også Livs sovedyr bjørnen Morris, der står lænket i et skur som en levende bjørn, fordi den ikke har indordnet sig efter dalens regler. Jonas befrier Morris og tager ham med sig.

Siden møder han Slangeolieforhandleren O (bemærk navneligheden med forfatteren) og kommer til Marionet-skoven, hvor marionetdukkerne bliver slagtet af væsnet Aparatus' edderkopperhær – undtagen en enkelt, Mester Jakel, der kæmper imod til det sidste. Også ham bringer Jonas med sig videre på sin færd. Ifølge O er det menneskerne på jorden der "har gjort Aparatus til den, hun er: allestedsnærværende, altopslugende, uundgæelig."

Langsomt begynder der for Jonas at tegne sig et billede af en rå kraft der sluger alt og bliver stadig stærkere. Han begynder at forstå at det er dette store og endelige slag, Liv er blevet hentet ind for at deltage i. Hans lillesøster viser sig at være en mægtig kriger, som har været ventet længe og der er blevet fortalt historier om – på Ur kaldes hun Sejdling.

Historien bygger op til det store slag, hvor Aparatus' edderkopper går til angreb på Teaterbyens indbyggere, som sammen med troldene forsøger at holde stand og modsætte sig edderkoppernes drabelige fremstød. Kampscenerne bølger frem og tilbage og længe ser det ud som om alt håb er ude og undergangen nær, indtil der endelig dukker forstærkninger op med Glasørkenens landskibe.

Landskibene er mægtige træskibe, bemanded med en besætning udrustet med sværd og økser. Kvinden ved roret, deres kaptajn og leder, giver mandskabet ordre om at holde edderkopperne i skak, mens de overlevende byboere, inklusive Jonas, skynder sig om bord i skibene på flugt fra kamppladsen.

Landskibene sætter kursen mod Sommer-slottet, "hvor alting spirer og gror" og dronning Magnolia holder til, og hvor Liv befinder sig, skal det vise sig. De to søskende når kun netop at gense hinanden, før Jonas igen finder sit mod og ofrer sig for sin søster – eller rettere for fællesskabet. Hvorefter bogen slutter med en cliffhanger af en anden verden. For vil Jonas overleve at blive slugt af det grumme væsen Mørkningen, vil det lykkes Liv at redde sin bror og vil Aparatus blive besejret eller kun delvist tæmmet ja, det må læserne vente med at få svar i anden del.

Som det fremgår er *Vejen til Ur* fuld af sø og handlekraftige kvinder (og kvindelige væsener) lige som Sommerslottet med dronning Magnolia leder tankerne i retning af et matriarkalsk utopia, hvilke virker helt forfriskende. Det kunne også godt se ud som om at Liv kommer til at spille en endnu mere aktiv rolle i anden del, nu da hendes storebror er blevet k (midlertidigt?) af sporet.

Derudover lurer der en skildpadder i skyerne – dels den skildpadder, hvis ryg planeten Ur hviler på, og dels skildpadden i den bog, som forfatteren Alfred arbejder på, selvom hans forlag klager

over at hans manglende digitale engagement gør det svært at sælge hans bøger. Her ligger en lille hilsen til en anden af Adam O's udgivelser, nemlig billedbogen *Skildpaddens drøm* (se anmeldelsen herunder) – så noget tyder på at forlaget har givet ham en chance til.

Alt i alt en medrivende, tankevækkende og provokerende fortælling, som både egner sig super godt til selvlæsning og kritisk selvrefleksion - *behøver jeg at tjekke min mobil fem gange i timen og lægge billeder op af ALT for at føle jeg er i live?* - og helt klart også til både at læse, diskutere og arbejde kritisk med i skolen. ■

Troldenes tid
Vejen til Ur
Af Adam O

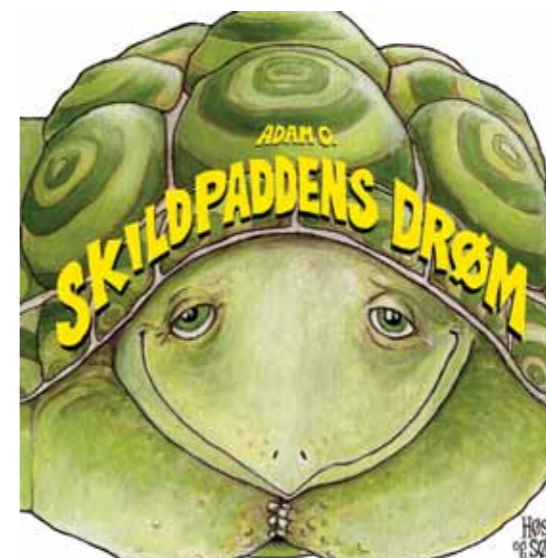

Lad os drømme sammen

Af Eline Mørch Jensen

Skildpaddens drøm er en betagende billedfortælling om en lille mus, der hver aften kommer på besøg hos en skildpadder, der bor under byen, hvor den drømmer de skønneste og vildeste drømme. Musen beder skildpadden om at drømme den en drøm, første gang en jordbærdrøm, og skildpadden drømmer et stort, rødt jordbær – det bedste musen nogensinde har smagt.

Næste aften drømmer skildpadden en avokado til musen, det bedste i hele dens museliv, og aftenen efter drømmer skildpadden den skønneste ost. Aftenen efter igen drømmer skildpadden - på

musens opfordring - sin egen allerbedste drøm, denne gang om universet og en svævende blå planet med en lysende by – og under byen bor skildpadden, hvis musseven har rullet sig sammen til en tryk lille kugle på dens ryg.

Adam O's billeder af de to umage venner der drømmer og hygger sig i hinandens selskab er både super søde, poetiske og stemningsfulde. Her er fred og ingen fare. Dejlig bog til højtlesning. ■

Skildpaddens drøm
Af Adam O
Høst & Søn 2025

En ven i nøden

Af Eline Mørch Jensen

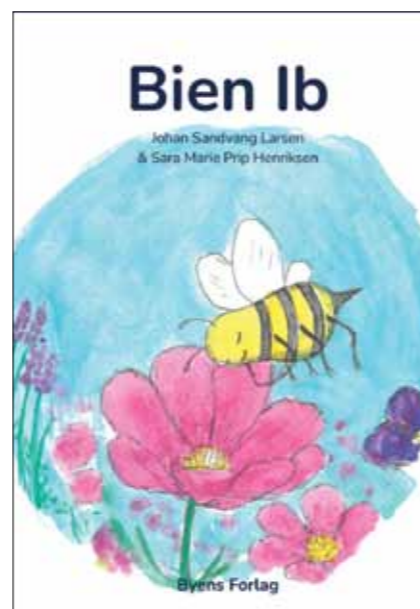
Bien Ib er en sød fortælling om en lille glad og arbejdsom bi, som bor ved en sø. Tegningerne af bien Ib, som flyver rundt og dufter til blomsterne, er både kære og sjove, og viser Ib i arbejdstøj og hjelm og udstyret som detektiv med kikkert og forstørrelsesglas, når han er ude på eventyr.

Men en dag da Ib kommer hjem med pollen til bikuben er den omringet af fluer, som vil have honningen. Ib bliver først bange, men vil gerne hjælpe sine venner. Han får den ide at bede sin ven

Frøde Frø og hans venner om hjælp. Ib får fluerne til at følge efter sig ned til søen, hvor frøerne spiser dem. Og så bliver *bien Ib* fejret – både af de overmættede frøer og af de andre bier og især af bidronningen med læbestift og krone på.

Bogen egner sig fint både til højt læsning for de små og til de børn, der ved at læse selv.

Bien Ib
Af Johan Sandvig Larsen & Sara Marie Prip Henriksen
Byens Forlag 2025

Meget mere end krig og konflikt

Af Henriette Korneliussen, lærer og PLC medarbejder på Nørrevangskolen i Randers

To nye bind i fagbogsserien MEGA, der henvender sig til mellemtrinnet, om hhv. Mellemøsten og Syrien byder på en blanding af historiske nedslag, kulturhistorie og aktuelle problemstillinger, som ofte fylder i nyhederne, men kan være svære for børn at forstå. Bøgerne formidler komplekse emner på en måde, der både er overskuelig og åbner for nysgerrighed, refleksion og dialog. Det er bøger, der ikke blot giver viden, men også fremmer forståelse og empati.

I Bogen om Mellemøsten bliver eleverne

præsenteret for den rige kulturarv, hvor floderne historisk skabte grundlag for civilisationer, og hvor verdensreligionerne kristendom og islam opstod. Der er fokus på sproglige og videnskabelige opfindelser, som præger vores liv i dag, og samtidig gives der indblik i regionens nyere historie efter Anden Verdenskrig. Dermed er bogen et godt redskab til at skabe forståelse for, at Mellemøsten er meget mere end de konflikter vi hører om i medierne.

Bogen om Syrien giver et nuanceret billede af et land, der de seneste årtier har været præget af krig og flugt. Den trækker historiske linjer tilbage

til 1930'erne, hvor landet var under fransk indflydelse, og frem til nyere tid, hvor Bashar al-Assad i 2024 måtte afgive magten. Eleverne får overblik over de vigtigste begivenheder, og samtidig levnes der også plads til at forstå de menneskelige konsekvenser af borgerkrigen. Dermed er bogen både et historisk opslagsværk og en aktuel fortælling, der hjælper eleverne til at forstå baggrunden for den syriske flygtningekrise.

Begge bøger er velskrevne, informative og rigt illustrerede, så eleverne kan følge med i de ofte komplekse historier. De er velegnede til brug i fag som historie, samfundsfag og kristendomskundskab og kan med fordel indgå i tværfaglige forløb, hvor eleverne arbejder med temaer som kulturmøder, religion, demokrati og menneskerettigheder.

Bøgerne udmærker sig især ved at give eleverne et nuanceret indblik i emner, som ellers let reduceres til korte og sort-hvide overskrifter. Samtidig giver de læreren et solidt afsæt til at indgå diskussioner om både fortid, nutid og fremtid i en del af verden, der i høj grad påvirker vores egen samtid. De er desuden skrevet i lix 32-33, hvilket gør dem til nogle af de mindre tunge fagbøger.

Mellemøsten & Syrien
Af Rene Bank Isager
60-64 sider
Straarup & Co 2025

En non-kedelig gave

Af Merete Jørgensen, lærer og skolebibliotekar på Allerslev Skole, Lejre

Embla er en handlekraftig pige på 14,3 år, der frygtløs kaster sig ud i teenage-livet, selvom det byder på lidt knubs og skrammer. Hun er ikke vild med ordet "nonconfirmation", men foreslår alligevel sin mor, at hun skal holde en non-alkoholfri fest i den anledning. Den er mor ikke helt med på, men accepterer dog, at Embla inviterer til en nonstopfest.

Embla kan noget med ord og laver sin egen Emblapædi med ord, der betyder noget for hende. "Dobbelmoral", "Nonverbal", "Medisterfamilie" (ja, hun er en eftertænksom pige) og "Støtteben" - "Husk at jeg stadig godt vil være dine støtteben, selv om jeg flytter," sagde far, den dag, han fortalte, at han skulle flytte ...

Embla laver også tjeklister om ting, hun gerne vil opnå. På en sådan står der fx, at hun gerne vil kysse Asger med modelkæben. Det kommer hun også til, men måske er det alligevel bedre at kysse med Vitus? Inden vi når så langt, er der en campingvogn, der skal fikses op

og en rotte med et kuld unger, hun må tage sig af. En bortført paplillebror skal også findes, selvom han kan være ret irriterende.

Campingvognen bliver et tilflugtssted for Embla. Hun har det non-fint med sin mors nye kæreste Viborg-Henrik, der sammen med sin 6-årige søn er flyttet ind. Campingvognen bliver også stedet, hvor hun gør sig de første (kiksede) erfaringer med alkohol og kys. Og Noa (fars kæreste) får ret i det, han sagde om campingvognen. "De bedste gaver er dem, man ikke ved, at man ønsker sig!"

Kunsten at kysse i en campingvogn kan lånes som klassesæt på CFU. Den er en del af emneserien: "LOL - humor i udskolingens danskfag." Der findes en pædagogisk vejledning med en masse inspiration til litteraturarbejdet, og målgruppen er elever i 7.-8.klasse, som efterspørger sjove bøger.

Bogen er velskrevet, sød, sjov og overkommelig i omfang (128 sider) og udover at underholde, berører den genkendelige ungdomstemaer som

forelskelse, venskab, popularitet, det første møde med alkohol, det første kys og opbrudte familier. Den er et rigtig godt bidrag til at sætte gang i læselysten hos de unge!

Kunsten at kysse i en campingvogn
Af Annie Bahnsen
Gads Forlag 2025

Madglæde i børnehøjde

Af Henriette Korneliussen, lærer og PLC vejleder på Nørrevangskolen i Randers

Disse tre bøger af Julie Koch er for alle, der ønsker at arbejde med madlavning sammen med børn. Med en prof. BA i ernæring og sundhed har hun et solidt fagligt fundament og hendes bøger udmærker sig ved at være letanvendelige og konkrete - *hvilket gør dem velegnede i både undervisning og pædagogisk praksis.*

Der er i alle bøgerne fokus på glutenfri opskrifter uden raffineret sukker og med antiinflammatoriske ingredienser. Bogen *Sunde Snacks - gode for dig, din krop og din mave* indeholder simple opskrifter, der kan fungere som inspiration til sunde alternativer til traditionelle snacks. For madkundskabslærere og pædagoger kan den bruges til at præsentere børn for nye

smage og råvarer, samtidig med at den understøtter samtaler om sundhed og trivsel.

I Sunde Snacks - for børn og deres forældre er børnene i centrum og der er fuld knald på sjov og kreativitet, idet man bogen igennem møder krusedullerne, der gerne vil have hjælp til i køkkenet. Opskrifterne er overskuelige, og børn kan være med fra start til slut. Det gør bogen oplagt til brug i skolekøkkenet, på fritidshjem eller i daginstitutionen.

Den sidste bog *Sunde, nærende og smagfulde opskrifter - gode for dig, din krop og din mave* giver en naturlig indgang til, at arbejde med kost og maddannelse i undervisningen. Alle tre bøger skaber gode rammer for at arbejde både med smag, sundhed og sociale processer omkring måltider.

Sunde Snacks - for børn og deres forældre
Sunde, nærende og smagfulde opskrifter - gode for dig, din krop og din mave
Sunde Snacks - gode for dig, din krop og din mave
Af Julie Koch
Tiny Company 2025

Fortryllende godnathistorie af

KNUD ROMER

Med smukke håndtegnede illustrationer af Otto Dickmeiss

Knud
Romer

Vejsende

ILLUSTRATIONER
AF
Otto Dickmeiss

Av, jeg har travlt!
Hvor skal du hen?
Jeg skal hele vejen
Og tilbage igen!

